I. ÉVFOLYAM IV. SZÁM 2010. DECEMBER

Latin-Amerika

A LATIN-AMERIKA TÁRSASÁG HAVILAPJA

FOLYÓIRAT AZ ANTIKAPITALISTA ÉS ANTIIMPERIALISTA ELLENÁLLÁSÉRT

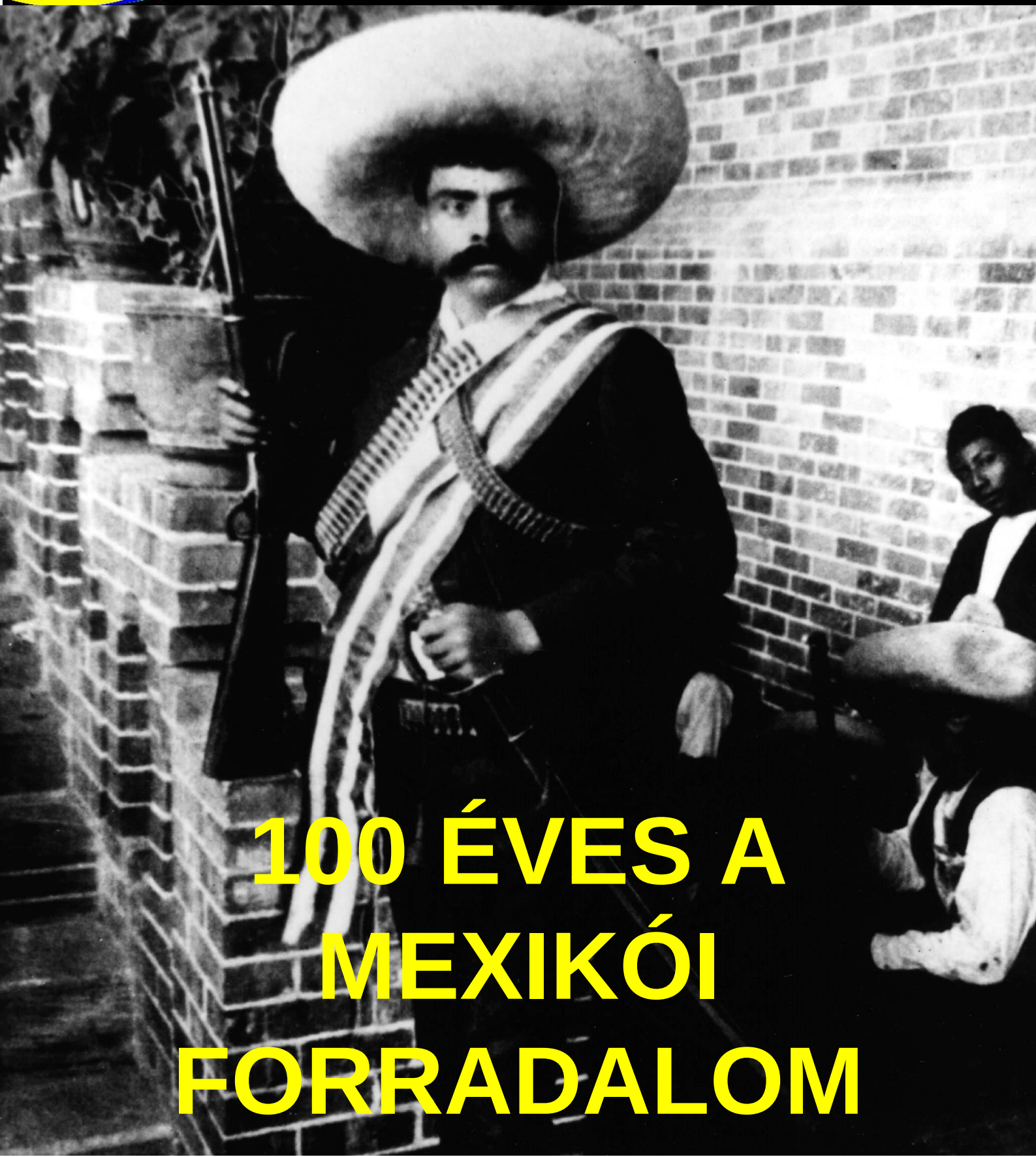

100 ÉVES A MEXIKÓI FORRADALOM

TARTALOM:

- **3. oldal -** A MEXIKÓI FORRADALOM: A MÚLT, A JELEN, ÉS A JÖVŐ - Írta Alan Woods
- **9. oldal -** TÁMADÁS A ZAPATISTA KÖZÖSSÉGEK ELLEN
- **10. oldal -** AUTONÓM OKTATÁS A ZAPATISTA KÖZÖSSÉGEKBEN: ISKOLÁK A TUDATLANSÁG ORVOSLÁSÁRA
- **13. oldal -** VIVA ZAPATA!
- **15. oldal -** 17 ÉVE KEZDŐDÖTT A ZAPATISTA
- **17. oldal -** FELKELÉS AZ ENSZ-BEN - FIDEL ÉSZREVÉTELEI (MÁSODIK RÉSZ)
- **20. oldal -** KUBA, A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS
- **22. oldal** - TOMÁS GUTIÉRREZ ALEA
- **24. oldal -** AZ EGYKORI VENEZUELAI KERESKEDELMI MINISZTER RADIKÁLIS IRÁNYZATOT ALAPÍTOTT A VENEZUELAI EGYESÜLT SZOCIALISTA PÁRTBAN
- **26. oldal -** VÁLASZTÁSOK AZ USA-BAN: A MEGTÉVESZTETT FELHÁBORODÁS - AZ ÉSZAK-AMERIKAI POLITIKAI HELYZETRŐL
- **28. oldal -** OSCAR NIEMEYER, A VILÁGHÍRŰ ÉPÍTÉSZ 103 ÉVES
- **30. oldal -** EGY MAJA-KICSE KÖLTŐ
- **32. oldal -** KUBA ÉS VENEZUELA A KÉTOLDALÚ EGYÜTTMŰKÖDÉS 10. ÉVFORDULÓJÁT ÜNNEPELTE

A főoldalon Emiliano Zapata látható.

ELKÉSZÜLT A LATIN-AMERIKA TÁRSASÁG ÚJ HONLAPJA

Kedves Barátaink!

Mint azt már korábban hírül adtuk, a Magyar-Kubai és a Magyar-Venezuelai Szolidaritási Társaság Latin-Amerika Társaság néven egyesült.

Első lépésben megjelentettük a folyóiratunkat, a Latin-Amerika havilapot, amelynek már három számát olvashattátok is az interneten.

Második lépésben elkészült az új weblapunk is.

A Társaság folyamatosan fejlesztett és frissülő honlapja a www.latin-amerika.hu oldalon érhető el.

Az új honlap fejlesztésével párhuzamosan a www.venezuelai-szolidaritas.org oldalainak frissítését és karbantartását befejezzük. Az oldal 2011. március 1-ig elérhető lesz, addig minden fontos tartalmat átviszünk az új honlapra.

Az új oldal fejlesztéséhez folyamatosan várjuk javaslataitokat.

Nézzétek meg, terjesszétek minél szélesebb körben!

Üdvözlettel:
Latin-Amerika Társaság

LATIN-AMERIKA HAVILAP
Folyóirat az antikapitalista és antiimperialista ellenállásért
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Főszerkesztő: Kupi László
szerk@venezuelai-szolidaritas.org
Internetcím: www.latin-amerika.hu
Kiadja: a Latin-Amerika Társaság

A MEXIKÓI FORRADALOM: A MÚLT, A JELEN, ÉS A JÖVŐ

Idén ünnepli századik évfordulóját a modern történelem egyik nagy eseménye. 1910. november 20-án Díaz elnök csalással megnyerte a választásokat, ellenfele Francisco I. Madero külföldre menekült és felszólított a nemzeti felkelés megindítására. Ez volt a mexikói forradalom kezdete. Mára megértek a feltételek egy újabb forradalomra, ezúttal a proletariátus vezetésével.

Mexikó történetében mindig egy szűk elit tartotta a kezében a gazdaság oroszlánrészét, míg a lakosság többsége mélyszegénységben élt. Porfirio Díaz tábornok vezetése alatt ez a szakadék tovább nőtt, és áthidalhatatlanná vált a különbség a szegények és a gazdagok között.

Díaz kormányzása elleni tiltakozásként megerősödött a liberális burzsoázia, Madero népszerűvé vált az emberek szemében. De a forradalom igazi motorja alulról jött. A születőben lévő mexikói munkásosztály kezdte megtalálni az igazi erejét. Fontos munkaügyi harcokat vívtak, a cananea-i bányászok sztrájkja megrengette Mexikót. Díaz, érezve, hogy forrósodik a talpa alatt a föld, kénytelen volt választásokat kiírni, ugyanakkor fő ellenfelét Maderót börtönbe vetette.

Porfirio Díaz

Madero börtönből való menekülése után folytatta a Díaz elleni harcot. Kijelentette, hogy a választások eredményét meghamisították és nemzeti felkelés megindítására szólított fel. De az látható volt akkor is, hogy a demokráciáért vívott sikeres harc érdekében össze kell kapcsolni a követeléseket a lakosság többségének legsürgetőbb igényeivel - a parasztság küzdelmeivel.

Francisco I. Madero egy vasúti kocsin kampányol az 1910-es választásokkor Porfírio Díaz ellen

A parasztok földért folytatott harca volt a polgári demokratikus forradalom igazi motorja. Északon Pancho Villa, míg délen Emiliano Zapata klasszikus gerillacsapatai harcoltak a mexikói hadsereg ellen.

A permanens forradalom

Nem lehet megérteni a mexikói forradalmat Trockij permanens forradalomról szóló elmélete nélkül. Ennek lényege, hogy egy elmaradott országban a gyarmati burzsoázia nem képes önállóan végrehajtani a demokratikus forradalmat. Ez azért van, mert nagyon erős a kapcsolat a földesurak és az imperialisták között. A bankok jelzáloggal terhelik a földeket, meghiúsul a tőkebefektetés a mezőgazdaságba, így a földesurak nem tudnak befektetni az iparba, minden mindennel összegabalyodik és így közösen kapcsolódik össze az imperializmus és a helyi uralkodó osztály érdeke, megakadályozva a változásokat.

Bár 1917-ben Oroszország is egy Mexikóhoz hasonló elmaradott ország volt, viszont a polgári forradalom végrehajtása a proletariátus vállára helyeződött. Azonban, miután a proletariátus a parasztsággal együtt megszerezte a hatalmat, nem állt meg a polgári forradalomnál, és kisajátította a nagybirtokokat, egyesítette a nemzetet és kiutasította az országból az imperialisták képviselőit. Ez lett volna egyetlen módja a mexikói forradalomnak is, amelyben hatalmas lehetőségek rejtőztek, és ez képes lett volna megszervezni a teljes társadalmi átalakulást.

A mexikói forradalom gyengesége a paraszti forradalomban keresendő. A parasztság sohasem volt elég erős ahhoz, hogy képes legyen megdönteni a fennálló rendszert, és döntően befolyásolja a történelem menetét. Ez alól a mexikói parasztság sem volt kivétel. A XIV. században a parasztfelkelések Angliában, a XVI. századi parasztháborúk Németországban, mind-mind megmutatták, hogy a parasztság nem képes önálló forradalmi szerepet játszani. Azt is láthatjuk, hogy a feudalizmus, a burzsoázia elleni döntő harcok a városokban, és nem a szétszórt vidéki területeken dőltek el.

A parasztság, természeténél fogva egy olyan osztály, amelynek tagjait nem köti össze egyénenként a termelés, ezért tökéletes eszköz a burzsoázia számára.

Ez egy olyan osztály, amelyet könnyű megtéveszteni és manipulálni. A történelem során a parasztság legtöbbször másodhegedűs szerepet töltött be, amelyet faltörő kosként használt a burzsoázia, hogy megdöntse a feudális ellenségeinek az uralmát és ő maga kerüljön hatalomra.

Mexikóban a paraszti felkelés is futótűzként terjedt. Zapata parasztseregei hatalmas bátorságot és elszántságot mutattak a régi elnyomók elleni harcban. De végül a burzsoázia és politikai képviselői sajátították ki a forradalmat.

Díaz kénytelen volt elismerni a vereségét és 1911 májusában lemondott. Ezután Franciaországba menekült és Maderót, a mexikói Kerenszkijt választották elnökké. De az új, polgári kormány nem felelt meg a parasztság elvárásainak. A mexikói forradalom igazi hőse, Emiliano Zapata tovább folytatta a paraszthábort. Madero javaslatai a parasztsághoz, hogy várjanak türelemmel a földreformra, süket fülekre talált. A parasztok már túl régóta, túl sok üres ígéretet hallottak, olyan hatalmon lévő emberektől, akik úgy tettek, mintha az ő érdekeiket képviselték volna.

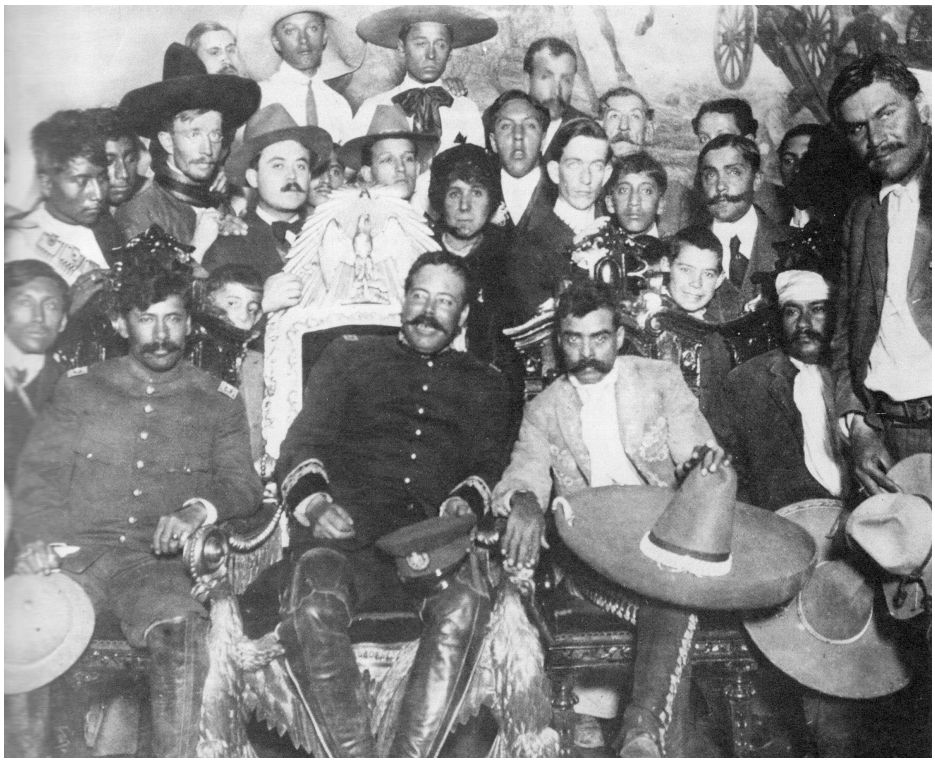

Pancho Villa középen feketében és mellette jobbra Emiliano Zapata másokkal, a mexikóvárosi Nemzeti Palotában - 1914. december 6.

A forradalmi háború

1911 novemberében Madero ugyan átvette a hatalmat, de hamarosan letartóztatták és a hadsereg reakciós tisztjei kivégezték. Ez egy újabb parasztfelkelést váltott ki, amely végleg eltaposta a porfirióista hadsereg maradékát is.

Zapata átvette a hatalmat Morelos államban, ahogy végre is hajtotta a forradalmi agrárprogramot. Elűzte a földesurakat és szétosztotta a földjeiket a parasztok között.

Zapata gerillataktikát alkalmazott, de Villa északi csapatai is több volt, mint egy hadsereg. Mind Zapata, mind Villa seregei igen jól szervezettek voltak, és legyőzték a túlerőben lévő kormányhadsereget, mert forradalmi hadseregek voltak, forradalmi háborút vívtak a kizsákmányolók ellen. Ez egy olyan pontja a mexikói forradalomnak, amelyet még ma is elhomályosít a hivatalos történetírás.

A leginkább meghatározó szerepet a forradalomban az elnyomottak és a szegények, a parasztok, valamint a vidéki munkások játszották. Mivel ők voltak a legszegényebbek, korlátozott formális oktatásban is részesültek. Saját maguktól csatlakoztak a forradalomhoz és nem volt különbség férfiak és nők között, mindenki úgy harcolt, mint egy tigris. A rosszul felfegyverzett és nem hivatásos katonákból álló forradalmi csapatok egyik vereséget a másik után okozták a géppuskákkal, tüzérséggel, és hivatásos tisztekkel rendelkező kormányerőknek.

Láthatjuk, hogy hogyan ismételte magát a történelem a forradalmak történetében. Hogyan volt lehetséges, hogy mezítlábas önkéntesek vereséget mértek a középkorban királypárti seregeknek? Hogyan volt lehetséges, hogy a képzeletlen észak-amerikai milíciák fel tudták tartóztatni György király zsoldosait? Hogy volt lehetséges, hogy a bolsevik Vörös Hadsereg vereséget tudott mérni 1917 és 1920 között huszonegy ország intervenciós csapataira?

Azért, mert minden esetben egy forradalmi hadsereg győzött, mert égett bennük a vágy, hogy mindent feláldozzanak - akár az életüket is - a forradalomért. Ezzel szemben, a látszólag félelmetes seregek a régi rendszer zsoldos vagy besorozott csapatai voltak, akik kénytelenek voltak olyanért harcolni, amiben nem hittek.

A mezőgazdasági forradalom lehetett volna az alapja a teljes társadalmi változásnak Mexikóban, ahogy ez történt az 1917-es bolsevik forradalomnál is. De volt egy hatalmas különbség Oroszországgal szemben: hiányzott a bolsevik párt, az a párt, amely Lenin és Trockij vezetésével megszervezte az orosz munkások és parasztok győzelmét a hatalomhoz vezető úton 1917 novemberében. Szemben Oroszországgal, a mexikói parasztok nem találtak egy forradalmi vezetőt a városokban, ott nem szervezte meg a proletariátust egy leninista párt. Így minden hősiesség és áldozat a parasztság részéről csak ugródeszkaként szolgált a mexikói burzsoáziának, hogy magát emelje hatalomra. De amikor sikerült a burzsoáziának beköltöznie az elnöki palotába, már előkészítette, hogyan is árulja el egykori paraszti szövetségesét.

A mexikói burzsoázia legfelsőbb rétege riasztónak tartotta, hogy a forradalmi mozgalom már-már teljesen átvette a tömegek irányítását. Féltek - helyesen - hogy földkérdés forradalmi megoldása lesz a kiindulópontja a magántulajdon elleni teljes támadásnak.

Ezért úgy határoztak, hogy egyszer és mindenkorra véget vetnek ennek a mozgalomnak. Az első dolguk volt, hogy megszabaduljanak a parasztok legbát-

rabb forradalmi vezetőjétől. 1919-ben Jesús Guajardo, Pablo González tábornok utasítására meggyilkolta Zapatát. A parasztvezér elpusztítása egyértelmű jelzés volt, hogy a Carranza rendszer teljesen ellenforradalmivá vált.

Bonapartizmus

Mi történt Zapata meggyilkolása után? Zapata megölése megfosztotta a paraszti mozgalmat attól a lehetőségtől, hogy összefüggő, központi erővé váljon. Zapatának nem volt pártja, az ő eltávolításával az uralkodó osztály sikeresen elérte azt, hogy lassan-lassan felszámolja a forradalmi mozgalmat vidéken.

A forradalmi mozgalmak különböző frakciókra szakadtak. A parasztság sorsa - valamit az egész mexikói forradalom sorsa - különböző pártharcok kezébe került.

Az Emiliano Zapata által vezetett Déli Felszabadító Hadsereg egyik egysége

Zapata halála után a paraszti mozgalom, mint a forradalom motorja döntő vereséget szenvedett, nyertek a polgári erők, Obregon és Carranza vezetésével. Ezt követően az egész ország káoszba süllyedt. Pancho Villa erői északon tovább harcoltak, különböző csoportok küzdöttek az állam feletti ellenőrzésért. Elszigetelt gerillaegységek jártak szerte az országban, tombolt az erőszak, felgyújtottak számos nagy haciendát. Időnként nehéz volt különbséget tenni a valódi forradalmi gerillák és a puszta banditizmus között.

Az állam és a társadalom azonban nem létezhet állandó bizonytalanságban. A polgárság vágyott a "rendre". A tömegek kimerültek voltak, vezetőiknek nem volt semmilyen perspektívájuk. Az instabil viszonyokat végül a polgári politikus, Venustiano Carranza rendezte. Ő volt az, aki 1917-ben átvette az elnökséget és új alkotmányt fogadott el.

Az 1917-es alkotmány, amely formálisan még ma is érvényben van, jelentette a polgári demokratikus forradalom győzelmét Mexikóban. Ennek középpontjában a földreform volt, amely termelőszövetkezeteknek adta a földbirtokosok földjének egy részét.

Az intézkedés, a mexikói polgárságot a győzelemhez és a paraszti forradalmi seregek hatástalanításához vezete. A parasztok ezt győzelemnek hitték, de a burzsoázia volt az igazi nyertes. De persze vigyázni kellett arra, hogy a tömegek, a parasztság és bizonyos mértékig a munkásosztály forradalmi ösztöne nehogy feltámadjon.

Ahogy a francia forradalomban Bonaparte Napóleonnal ért véget a jogállam, úgy a mexikói forradalom a burzsoá rezsim bonapartista győzelmével ért véget. A burzsoáziának sikerült az ellenforradalom zászlaja alatt győznie és intézményesülnie. A PRI, vagy az úgynevezett Intézményes Forradalmi Párt egy bonapartista párt volt, amelyen keresztül álruhában a burzsoázia lefoglalta a népszerű forradalmi eszményeket, és arra törekedett, hogy a különböző osztályok között ügyesen, bizonyos szabályok szerint fenntartson valamiféle egyensúlyt.

Kevés precedenst lehet találni a történelemben, ahogy a burzsoázia ilyen ügyesen, már-már művészi módon kidolgozott megtévesztés és demagógia látszatával tudott kormányozni. Miután Carranza és a többi vezető is folytatta a reformokat, például az oktatás és a földosztás területén, ügyesen sikerült manővereznie a különböző osztályok között és sikerült elérnie bizonyos fokú stabilitást, amely kivételes volt Latin-Amerikában és több generáció számára biztosított volt.

Miközben a mexikói forradalom fattyúgyermeke, a PRI a nemzeti burzsoázia osztályérdekeit képviselte, mindig volt egy baloldali része, amely a munkások és a parasztok érdekeit nézte, valamilyen szinten szemben állt

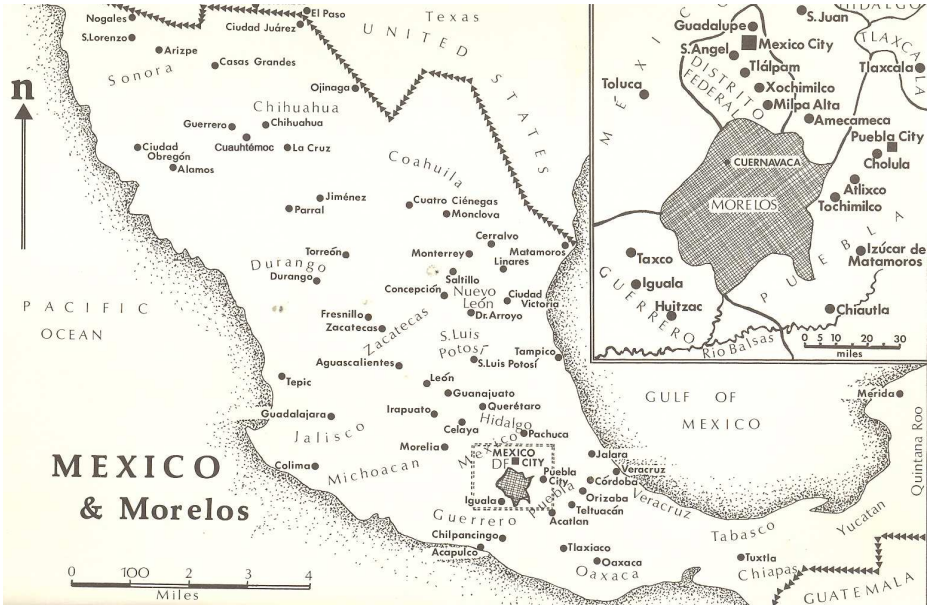

Mexikó, és azon belül Morelos tartomány térképe

az imperializmussal. Ezek közül a legradikálisabb baloldali vezető Cardenas tábornok volt, az az ember, aki meghívta Lev Trockijt is, hogy telepedjen le Mexikóban, miközben az összes többi "demokratikus" ország bezárta kapuit előtte. Cardenas kétségtelenül valódi forradalmi demokrata volt, aki 1938-ban például államosította a mexikói olajipart.

Cardenas sokáig ment az államosítási politikájával, támaszkodva az imperializmus ellenes tömegek sztrájkjaira. Ugyan soha nem szűnt meg polgári forradalmár lenni, de nagy bátorságot mutatott az imperializmus elleni harcban, ahogy ezt Trockij is a legmelegebb csodálattal kifejtette. Lazaro Cardenas öröksége évtizedekig tartó szilárd támogatási alapot biztosított a PRI-nek. Ez volt a titka a mexikói kapitalizmus viszonylagos stabilitásának, egészen a közelmúltig. Hét évtizedig tartó PRI uralom a ravaszság, a korrupció és a gondosan megszervezett erőszak sajátos kombinációja volt. De most mindennek vége. Egy új és viharos időszak nyílt meg Mexikó történelmében.

Tömegmozgalom Mexikóvárosban a választási csalás ellen 2006-ban

Az örökség védelme

Az 1910 és 1920 közötti forradalom nagy előrelépés volt Mexikóban.

Részben megoldotta az agrárkérdést - bár nem teljesen. Lerombolta ugyan a régi korrupt oligarchia uralmát, de azóta is szörnyű a közigazgatás Mexikóban. Lefektette a kapitalizmus és az iparosítás alapjait, aminek hatására létrejött a hatalmas mexikói proletariátus. Azonban a forradalom hiányos, befejezetlen és elrontott maradt.

Ennek oka az volt, hogy nem volt egy erős forradalmi osztály a városi központokban, amely képes lett volna egységes vezetést biztosítani közte és a hősies forradalmi parasztság között. Akkoriban, a születőben lévő mexikói proletariátus még gyerekcipőben járt. Éretlenségét és fejletlenségét tükrözte az anarchisták erős befolyása, akik időről időre megjelentek a forradalmi-demokratikus mozgalomban.

Ma, száz évvel később azonban teljesen más a helyzet. A lakosság többsége már a városokban él. A proletariátus fajsúlya már ezerszer nagyobb. Ma a félproletár tömegek, a városi és vidéki szegények és a munkásosztály adja a társadalom döntő többségét. Ma az egyetlen osztály, amely igazán Zapata és a mexikói forradalom hagyományai örököse, az a proletariátus, amely potenciálisan jogosult a társadalmat irányítani. De ahhoz, hogy ez a hatalmas potenciál valósággá váljon bizonyos dolgok szükségesek.

Minden modern társadalomban a hatalom a munkásosztály kezében van, ez nyilvánvaló. Ez szükséges terméke a modern iparnak és a termelési viszonyoknak, amelyeket a kapitalizmus hozott létre. A modern társadalomban nem fordul meg egy kerék sem, nem ég egy villanykörte sem, nem csördül meg a telefon a munkásosztály "engedélye" nélkül. Ez egy hatalmas erő, de a munkások még nem veszik észre, hogy rendelkeznek e hatalmas erővel.

Vonjunk egy párhuzamot a természettel. A gőz is egy óriási hatalom. Ez volt az alapja az ipari forradalomnak. De a gőz magában nem hatalom, potenciális erejét akkor láthatjuk meg, ha tudjuk hasznosítani, egy pontra koncentrálódik, a dugattyúra. Ennek hiányában a gőz csupán szétoszlik a levegőbe. A dugattyú politikai megfelelője a forradalmi párt, a forradalmi vezetés.

Ez komolyan megjelenik a közelmúlt mexikói történelmében. A munkásosztály, mint hatalmas erő látható volt a 2006-os tömegmozgalomban is. Ekkor a Washington által lefizetett mexikói uralkodó osztály komolyan megijedt a baloldali Demokratikus Forradalom Párt, a PRD jelöltjének, Lopez Obrador győzelmétől. Ezért ők egyszerűen elcsalták a választások eredményeit. (*Ezen a parlamenti választáson mindössze 0,58 százalékkal maradt el Obrador Felipe Calderónnal, a Nemzeti Akció Pártja (PAN) jelöltjével szemben. Miután az ilyenkor "szokásos" újraszámlálás során a szavazatok csupán alig több mint 9%-át ellenőrizték újra, a PRD választási csalásnak minősítette az eseményeket. A mindeközben a párt által szervezett tömegdemonstrációk és útlezárások alkalmával a város főterén Obrador követői a politikust "legitim elnöknek" kiáltották ki, megkérdőjelezve a Szövetségi Választási Bíróság döntését, mely Calderónt hirdette ki győztesnek - a szerk.*)

Ez mindenki tudja, nincs semmi új ebben. Nem nehéz dolog egy választást manipulálni, főleg nem Mexikóban. De ez azonban más volt. Mexikóiak millió mentek ki az utcára, hogy tiltakozzanak a választási csalás ellen. Letáboroztak a főváros főterén, és a hatóságok minden kísérlete ellenére sem voltak hajlandóak elmozdulni. Ez a csodálatos megmozdulás mutatja nekünk, hogy van lehetőség egy forradalmi mozgalom kialakulására.

Minden esély megvolt arra, hogy a hatalom a munkások és a parasztok kezébe kerüljön.

Az általános sztrájk, a demokratikusan megválasztott cselekvési bizottságok, stb. De ez nem történt meg, a tömegek lelkesedése fokozatosan elpárolgott, mint a gőz a levegőben és ez a lehetőség is elveszett.

Ez azonban még nem a történet vége. A Calderón-kormány már nem képes arra, hogy azt tegye, amit a múltban a burzsoázia. A kapitalizmus válsága azt jelenti, hogy nincs már mozgástere.

Ezért kénytelen a mexikói nép életszínvonalát és eddig kiharcolt jogait csorbítani. Ezt látjuk, amint a kormány brutális támadást intézett a villanyszerelők szakszervezete ellen is. De a mexikói munkások már nem ölbe tett kézzel várják, míg a bankárok és a tőkések minden elpusztítanak, amit elértek a múltban.

Az új mexikói forradalom, a szocialista forradalom már készülőben van. Ez olyan hatást fog kiváltani, ami ezerszer nagyobb lesz, mint az első mexikói forradalom. Lökéshullámokat küld majd végig Közép- és Dél-Amerikába, a forradalmak mindenhol még nagyobb erőre kapnak. És ami a legfontosabb, a mexikói proletárforradalom nem fog megállni a Rio Grande-nél (USA és Mexikó határfolyója - a szerk.)

Réges-régen, Porfirio Díaz mondta a híres mondatot: "Szegény Mexikó, túl távol van az Istentől, és túl közel az Egyesült Államokhoz". De az élet könyörtelen dialektikája most komoly fordulatot hozhat ezen a téren. Az északamerikai imperializmus, amely oly hosszú ideig kihasználta és elnyomta Mexikót és a többi latin-amerikai országot, kénytelen végignézni, ahogyan forradalmi hullám söpör végig a kontinensen.

Egy falfestmény Mexikóban Zapatáról

A világ legerősebb államának minden igyekezete, hogy ezt megakadályozza, hogy gátat emeljen az emberek és a forradalmi eszmék közé, amelyek beáramlásának megállítása azonban lehetetlennek tűnik.

A globális kapitalizmus válsága keményen sújtja az Egyesült Államokat is. Emberek milliói számára az amerikai álom amerikai rémálommá változott. Washington folyamatos összeesküvést folytat Hugo Chávez elnök kormánya ellen, mivel megértette, hogy a venezuelai forradalom egy hivatkozási pont egész Latin-Amerika forradalmi mozgalmai számára. Ezért is akadályozták meg Lopez Obrador 2006-os győzelmét, mivel attól féltek, hogy egy másik Chávezt fognak találni a küszöbükön.

Az amerikai imperializmus félelmei megalapozottak. Az USA-ban a spanyol ajkú lakosság számarányában megelőzte az afroamerikaiakat, így ma a spanyolok a legnagyobb etnikai kisebbség. Ők túlnyomórészt a társadalom leginkább rosszul fizetett részét teszik ki. A migráns munkavállalók legutóbbi sikeres mozgósítása az Egyesült Államokban megmutatta, hogy jelentős forradalmi potenciál van bennük. A mexikói forradalom lesz az a szikra, amelyik meggyújtja a lőporos hordót. Az a kérdés, hogy milyen gyorsan át fog terjedni a forradalmi mozgalom az északamerikai társadalomra, amely végül alapvető társadalmi és politikai változásokat fog eredményezni a legtöbb tőkés országban a földön.

A mexikói forradalom valójában csak az első fázis volt. Ez a dicsőséges forradalom megmutatta az utat előre. Teljesen megrázta a mexikói társadalmat, kihúzta a levertségből és előkészítette a kulturális forradalmat.

Ennek eredményeit láthatjuk az egész világon méltán ünnepelt mexikói irodalomban, művészetekben, a zenében, de ugyanúgy a mexikói antropológia, az építészet és a tudomány eredményeiben is.

Ha a polgári forradalom Mexikóban ilyen mély hatással volt a társadalomra, aligha nehéz elképzelni, hogy milyen hatással fog bírni a következő szocialista forradalom. A szocialista forradalom fel fogja ébreszteni a mexikói nép hatalmas termelési potenciáját. Ez képes lesz mozgósítani a föld nagy részének termelési és kulturális képességét, amely olyan mértékű kulturális, művészeti és tudományos forradalmat fog elindítani, amit eddig a világ még sose látott.

Számunkra a mexikói forradalom nem egy távoli emlék a múltból. Ez egy pillantás a jövőre is, amely a jövő, amely a remény, amely inspiráció Mexikó és az egész világ számára.

Írta Alan Woods, a Nemzetközi Marxista Tendencia vezetője

A Demokratikus Forradalmi Párt jelképe

TÁMADÁS A ZAPATISTA KÖZÖSSÉGEK ELLEN

Mexikói politikai pártok, a PRI, a PRD és a PVEM (a zöld párt) tagjai megtámadtak 170 zapatista szimpatizánst a Chiapas államban található San Marcos Avilés-i tzetal közösségben, és kiűzték őket az otthonaikból szeptember 9-én a reggeli órákban megtorlásként egy autonóm iskola építéséért.

A zapatista felnőttoktatás

Az oventiki Zapatista Jó Kormány Junta (JBG) elítélte a támadást, amit Lorenzo Ruiz Gómez és Vicente Ruiz López vezetett, és elmondta, hogy a támadók fel voltak fegyverkezve puskákkal, machetékkel és botokkal, betörtek két házba, ahol szexuálisan zaklattak két nőt. A zapatista férfiak, nők és gyerekek nem akarván válaszolni az ilyen erőszakos provokációkra elhagyták az otthonaikat és személyes tárgyaikat és felmenekültek a hegyekbe, "ahol éheznek, fáznak, nem alszanak és félnek."

Zapatisták Pamalából, Sitalá önkormányzatból korábban tájékoztatták a JBG-t, hogy augusztus végén a közösségük egyik elvtársát, Manuel Vázquezt a hatóságok és San Marcos és Pamalá politikai pártjainak vezetői erővel arra utasították, hogy számolja fel az autonóm iskolát. A hatóságok azt mondták neki, hogy ezután más autonóm iskolával rendelkező közösségeket fognak megtámadni. A JBG azt állította, hogy "ezen támadások célja a gyerekeink képzésének megakadályozása, annak érdekében, hogy megállítsák az autonómiánk építésének folyamatát."

Manuel Vázquezt augusztus 21-én börtönbe vetették, ahol megfenyegették, zaklatták és megfélemlítették, hogy megpróbálják arra kényszeríteni, hogy hagyjon fel az autonóm oktatási programmal. Amikor Pedro Cruz Gómez egy másik közeli közösségből megérkezett, hogy segíteni próbáljon Manuel Vázqueznek, őt is bebörtönözték. Titokban egy kést rejtettek a nadrágjába, hogy megkíséreljék gyilkossági szándékkal megvádolni. Amikor kiszabadultak, arra utasították őket hagyják abba a zapatista szervezkedést és hagyják el a földjeiket, amiket tíz évvel korábban vásároltak meg. Fenyegetések nyomán sérült a földhöz való joga tizen-öt családnak.

Augusztus 24-én és 25-én az agresszorok 29 hektár földet vettek birtokba 5850 kávéfával, 10 hektár kukoricát és babot, amin lovak és marhák mellett és három ház is volt, és elpusztítottak egy banánültetvényt. Szeptember 8-án elvitték a marhákat, ledöntötték a kerítést és a levegőbe lőttek. Azzal fenyegetőztek, hogy "a következő a föld lesz, előzik a férfiakat, elrabolják a nőket és a gyerekeket és felgyújtják a házakat."

"A rossz kormányzat három szintje nem tudja, hogy hogyan állítsa meg a zapatista nemzeti felszabadító küzdelmet, úgyhogy megpróbálják megakadályozni az autonóm oktatásunkat" - állította a JBG. "Azonban mi folytatni fogjuk az autonóm oktatásunkat a zapatista területeken; a fiaink és lányaink nem fognak többé a hivatalos iskolákba járni, ahol soha nem tanítják meg nekik az igazságot arról, hogy mi őslakosként hogyan élünk, és hogy hogyan él minden szegény Mexikóban. Követeljük, hogy az előzött elvtársainkat engedjék visszatérni az otthonaikba és bánjanak velük tisztelettel."

A Hálózat a Szolidaritásért és az Elnyomás Ellen azonnal kiadott egy nyilatkozatot, amelyben azt írják, hogy: "Ez a barbár cselekedet, amely az autonóm iskolák elpusztítására irányul, 170 ember előzéséhez vezetett azokról a földekről, amelyeken már tíz éve dolgoznak… Ha a zapatista elvtársak nem lennének, ezekben az őslakos közösségekben nem lennének iskolák…

Hazugságok, csalás és elnyomás jellemzi folyamatosan az állami kormány viselkedését… A zapatista oktatás az autonóm közösségekben példa arra, hogy miként lehetséges egy másik Mexikó, ahol becsületes kemény munkával elérhető a közösség fejlődése, és ezt ott fönt se nem értik, se nem fogadják el. A harc és tanulás a legjobb módja annak, hogy lerakjuk egy új Mexikó alapjait."

Szeptember 13-án, hétfőn, a Másik Kampány támogatói úttorlaszokat emeltek Chiapasban tiltakozásul "a fenyegetések, rablások és kilakoltatások ellen, amik a zapatista közösséget érték a kormány, a félkatonai szervezetek, politikai pártok irányából."

Tonalában, a tengerparton felvonulást tartottak azt követelve, hogy a San Marcos Avilés-beli zapatista szimpatizánsoknak engedjék meg, hogy visszatérjenek a földjeikre, és kitartottak amellett, hogy "az életmódjukat és az autonómiafolyamatukat, az iskoláikkal és az orvosi rendelőikkel egyetemben tiszteletben kell tartani." Továbbá követelték "a félkatonai csoportok eltávolítását Chiapasból és közösségeket ért támadások értelmi szerzőinek és gyakorlati kivitelezőinek a megbüntetését."

Egy másik úttorlaszt is felállítottak Mitzitonban, ahol a résztvevők, a félkatonai csoportok távozásért tüntettek, és felszólítottak "minden olyan terv megszüntetésére, mint amilyen például a San Cristóbalból Palenquébe tartó autópálya vagy a bachajóni ökoturista park, amelyek konfliktust okoznak az őslakos közösségekben, és fenyegetik a környezetet valamint a közösségek hagyományos életmódját.■

AUTONÓM OKTATÁS A ZAPATISTA KÖZÖSSÉGEKBEN: ISKOLÁK A TUDATLANSÁG ORVOSLÁSÁRA

"Antonio azt álmodja, hogy a föld, amelyen dolgozik az övé. Azt álmodja, hogy verejtéke elhozza számára az igazságot; olyan iskolákról álmodik, amelyek gyógyítják a tudatlanságot, és orvosságok a halálos rémületre. Azt álmodja, hogy a házában világosság van, és terített asztal várja; azt álmodja, hogy a föld szabad és hogy a népe értelmesen kormányozza magát. Azt álmodja, hogy békében él magával és a világgal. Azt álmodja, hogy küzdenie kell, hogy megvalósítsa ezt az álmot…"
(Részlet a Chiapas: A délkelet ellenszélben - Egy vihar és egy jövendölés című könyvből)

Egy zapatista iskola Mexikóban

2010 júliusában egy európai szolidaritási brigád látogatta meg a zapatista közösségeket és a Caracoles-eket Chiapasban, és elmesélték a tapasztalataikat ottani helyzetről. A beszámolójukban nagy hangsúlyt kapott az autonóm oktatás, ami fontos eleme a zapatisták "autonómia-építésének és a kapitalizmussal szembeni ellenállásának". Az iskola csak egy része az oktatási folyamatnak, mely összhangban van a "a részesedés és munka a közösségben egy életen át" gondolattal. Ez a "földdel és annak természeti erőforrásaival való törődés ősi és alapvető elvén" alapul.

"Az élelmiszerfüggetlenség az agroökológiától, a vegyi anyagok elutasításától és az őshonos vetőmagok megőrzésétől függ. Mindent, amit elveszünk a földtől, vissza kell adnunk."

A zapatisták 1994-ben írtak egy levelet néhány guadalajarai diáknak, amelyben leírták egy őslakos gyermek életét Chiapasban: "A mi gyerekeinknek nincsenek iskoláik vagy gyógyszereik, nincsenek ruháik, ételük, még megfelelő tető sincs a fejük fölött, ami alatt a nyomorunkat tarthatnánk… A mi fiainknak és lányainknak csak munka, tudatlanság és halál jut… A mi gyerekeinknek nagyon fiatalon kell elkezdeniük dolgozni… a mi gyerekeink játéka a kapa, a bozótvágó kés és a balta; amikor még járni, játszani és szenvedni is alig tudnak, már mennek tűzifát gyűjteni, söprögetni és palántázni… Nem tudnak iskolába járni, hogy spanyolul tanuljanak, mert a munka megöli a nappalokat, a betegség pedig megöli az éjszakákat. Így élnek és halnak a gyerekeink 501 éve."

Az őslakos emberek szenvednek a megfelelő oktatás hiányától, főleg az olyan oktatásétól, ami az ő saját nyelvükön, hagyományaikon, szokásainkon, történelmükön és hiedelmeiken alapul.

"A rossz kormányzati iskolákban nem tanítják az emberek nyelvét és kultúráját. A rossz kormányzat tanárokat küld az állami iskolákba két vagy három napra, és ez után ezek a tanárok úgy távoznak, hogy nem törődnek azzal, hogy a gyerekek oktatás nélkül maradnak ott. Egyenruhába is öltöztetik őket."

"A rossz kormányzat nem adott nekünk iskolákat, mi megépítettük azokat magunk."

Úgyhogy az autonóm közösségek létrehozták a saját iskoláikat, ahol "a gyerekek a saját nyelvüket tanulják és tudatosul bennük a saját kultúrájuk." Hagyományos öltözéket viselhetnek. A saját nyelvükön tanítják őket, és a hódítóik változata helyett a saját történelmüket ismerik meg. Megtanulják, hogy "ne szennyezzék a környezetüket és törődjenek az erdőkkel, mert azok nélkül nincs élet. Az idős emberek történetei kulcsfontosságú szerepet játszanak az oktatásban." Bármilyen életkorú személyek járhatnak ezekbe az iskolákba, és jelentkezhetnek oda a nem zapatista közösségek gyerekei is.

A tanárokat "oktatás elősegítőnek" (a továbbiakban csak elősegítők - a szerk.) hívják, mert mindannyian együtt dolgoznak és tanítják egymást, abban a hitben, hogy mindegyiküknek van valamije, amivel hozzá tud járulni minden tantárgy megértéséhez és tanításához - úgyhogy az elősegítők a diákokkal együtt tanulnak. Az elősegítők nem kapnak fizetést. A közösség választja ki, szállásolja el és élelmezi őket: ez a kinevezés megtiszteltetés. Ezt úgy tekintik, mint "cargót", ami egy ősi maja elképzelésen alapul, miszerint egyes embereket azért választanak ki, hogy fizetség nélküli szolgáltatásokkal tegyenek a közösség jólétéért. Az elősegítő cargója különleges kérés; a közösségek nagyon szegények és öntudatosabbá tételük nagyon nehéz munka. Tapasztalt elősegítők újabb elősegítőket képeznek, és így a rendszer növekszik.

A Le Realidad Caracol emblémája

"Ellenállóként sokféle hiányossággal küzdünk az iskolai felszerelések terén, de ez nem akadályoz meg bennünket abban, hogy megszervezzük a saját oktatási rendszerünket."

A brigád mind az öt körzetet, más néven "Caracole"-t meglátogatta, és azt tapasztalták, hogy mind az öt körzetnek megvan a maga helyi különbözősége, miközben ugyanazokon az elveken alapulnak.

Caracol I.: La Realidad

Az elősegítők elmagyarázták a brigádnak, hogy itt az oktatásnak négy szintje van, és mindegyik szint addig tart, amíg arra az illetőnek szüksége van. Az iskolát megelőző szintet úgy hívják, hogy "Ébredj Fel", és négy-öt éves korban kezdődik dalokkal, játékokkal és társas tevékenységekkel. A második szint neve az, hogy "Új Hajnal", a harmadik az "Új Teremtés" és a negyedik pedig az "Út a Jövőbe" elnevezést viseli.

A második szinttől kezdve a diákok olyan tantárgyakat tanulnak, mint olvasás, írás, matematika, élet és környezet, nyelvek, és történelem. Tanítás egy héten három nap van reggel héttől délután egy óráig, egy reggeli-szünettel.

A tanítást az emberek szükségletei szerint szervezik, úgyhogy néha szünet van a kávéaratás idején. Minden óra nyitva áll a nem zapatista családok gyerekei előtt is.

Az oktatás elősegítők kétszintű képzést kapnak hat éven keresztül. Az ötödik évben megtanulják, hogy hogyan tanítsanak felnőtteket írni és olvasni. "Az elősegítők nem pénzért, hanem felelősségérzetből dolgoznak."

"Sok időt töltünk az oktatás kérdésének megvitatásával és elemzésével. Az oktatás alapfeltétele az autonómiaépítésnek és felkészít a küzdelemre.

"Könnyű az olyan embert becsapni, aki nem tud olvasni" - úgyhogy az órák kötelezőek gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt, mindannyian együtt tanulnak.

Caracol II.: Oventik

Oventikben az oktatásnak két szintje van: elemi szint, ami körülbelül hat évig tart, és középszint, ami még három év. A középiskola 2000-ben nyílt meg. A középiskola elvégzése után a diák készen áll, hogy elősegítő legyen, emiatt van az, hogy 2003 óta minden önkormányzat rendelkezik elemi iskolával.
Az elősegítők hangsúlyozták a látogatóiknak, hogy olyan oktatási modellre van szükség, ami alkalmazkodik a közösségek tagjai szükségleteivel. Az állami iskolák arra kényszerítik a gyerekeket, hogy spanyolul beszéljenek, még akkor is, ha nem is ismerik a nyelvet. Az eredmény az oktatás kudarca az őslakos közösségekben és az anyanyelvek elszegényedése.

Az autonóm iskolákban a gyerekek az anyanyelvükön beszélnek (ami ebben a körzetben főleg a tzotzil), de spanyolul is tanulnak azért, hogy kommunikálni tudjanak olyan közösségek tagjaival is, akik más nyelveken beszélnek. Abban hisznek, hogy az autonóm iskoláknak feladata az őslakos nyelvek megőrzése mind beszélt, mind pedig írott formában.

Az elősegítők nyomatékosították a brigádnak a politikai, gazdasági és kulturális tudatosság fejlődésének elsődleges fontosságát, amit az elemző, kritikai és kreatív képességek fejlesztésén keresztül lehet elérni. A saját történelmük tanulmányozása rendkívül fontos: az eredetük, hagyományos kultúrájuk, életmódjuk és hiedelmeik ismerete, valamint a gyarmatosítás és az ellenállás története, az a történelem, amiről a hivatalos iskolákban nincsen szó. Az autonóm iskolák tanítanak olyan társadalom- és természettudományokat is, amelyek közösség mindennapi valóságában gyökereznek, például a földeken való munkát, és a megtermelt élelmiszerek elkészítésének módját.

Oventikben a hét öt napján van tanítás. Az évközi tanítási szünetet úgy hívják, hogy "tevékenységváltás", mert ilyenkor a gyerekeknek segíteniük kell a házi- vagy a közösségi munkában. Az elemi oktatás kötelező a kisgyermekeknek és a tinédzsereknek, de középszintű oktatás jelenleg nincsen helyben. Minden középiskolai diák tizenöt nap után hazatér és annyi élelemmel tér vissza, amennyi elegendő számára a következő két hétben. Az órák reggel nyolctól délután háromig tartanak, esténként pedig a diákok sportolnak, művészeti vagy alkotó tevékenységet folytatnak vagy olvasnak. Az elvtársak remélik, hogy a jövőben ki tudják terjeszteni a középszintű oktatást mindenkire és kibővítik a rendszert egy harmadik szinttel. Írás-olvasás órákat is szeretnének adni minden felnőttnek.

Caracol III.: La Garrucha

La Garrucha Oktatási Bizottsága elmondta a brigád tagjainak, hogy az ő oktatási rendszerük a lázadó közösségek szükségleteiből és követeléseiből fakad, és alternatív oktatási modellt nyújt az ellenállóknak. Ilyen értelemben az oktatás, mint a közösség mindennapi életének része, a mindennapi küzdelemhez kapcsolódik. Mind a négy másik önkormányzathoz hasonlóan a fő cél az együtt tanulás, tanulás mindenkitől.

Az oktatást ebben a körzetben 2008 óta úgy hívják, hogy "A Nap Kicsi Magjai", és három szintre tagolódik, de csak két szint van a közösségek minden iskolájában. Az első szinten a gyerekek írni, olvasni és rajzolni tanulnak. A második szint teljesíti a zapatista elvárásokat, és a harmadik szinten pedig szövegalkotást, beszámoló-, közlemény- és elítélőnyilatkozat-készítést, kormányzó stratégiát, autonómiaépítést tanítanak, és egy speciális tárgyat, aminek a neve az, hogy "miért harcolunk".

Minden szint négy fő területre oszlik, amelyek a következők: történelem, nyelvek, élet és környezet, és matema-

tika keretén belül a gyerekek tanulnak az őslakos embereket érő támadásokról és a kizsákmányolásról.

A nyelvtanulás az anyanyelvvel kezdődik; ebben a körzetben négy őslakos nyelvet beszélnek - a tzeltalt (ezt beszélik a legtöbben), a tzotzilt, a cholt és a tojolabalt. A szövegalkotást mindezeken a nyelveken tanulnak, és persze spanyolul is. A tanulmányok, ezenkívül, magukban foglalják a jogot, az autonómiát, a természeti erőforrások védelmét, a beszámolóírást és a fordítást.

Hétfőtől csütörtökig van iskola reggel nyolc óra harminc perctől délután kettőig, egy szünettel, ami tizenegy órától tizenkettőig tart. Nincsenek vizsgák vagy osztályzatok, és a gyerekek vagy felnőttek bármilyen életkorban bekapcsolódhatnak az oktatásba. Tilos megütni, büntetni a diákokat vagy tiszteletlenül bánni a gyerekekkel. "Az oktatás jog és kötelesség." Ha a szülők elmulasztják iskolába küldeni a gyerekeiket erről számot kell adniuk a hatóságok előtt. "A gyerekek azért járnak iskolába, hogy szolgálják a közösségüket, hogy ne menjenek el és dolgozzanak a kapitalistáknak." Remélik, hogy hamarosan be tudják vezetni az oktatás harmadik szintjét az egész körzetben.

Az elősegítőknek kétszintű felkészítésük van és két képzési központjuk - az egyik a La Garrucha Caracolban, a másik pedig a "Manuel Elvtárs Központ" La Culebrában, a Ricardo Flores Magon autonóm önkormányzatban. A két szint

Egy zapatista iskola és diákjai

elvégzése után az elősegítők ki tudnak képezni új elősegítőket. Négy egyhónapos képzési időszak követi egymást minden évben minkét központban, és az elősegítőknek két évig kell tanulniuk. Kölcsönös kollektív munkát végeznek, megosztják egymással az ismereteiket. Mindannyian egyenlők, mindannyian ugyanazokat a dolgokat tanulják. "Hiszünk abban, hogy mindent mindenkiért csinálunk. Együtt kell csinálnunk."

Caracol IV.: Morelia

"Az oktatás", tudhatták meg a brigád tagjai "idős korig kötelező", mivel ez elengedhetetlen az autonómiaépítéséhez. Az oktatás három-négy éves korban kezdődik és felnőttek számára is elérhető. Három kötelező szint van az elemi oktatás során, és további három középszinten. Minden szint addig tart, ameddig arra a diáknak szüksége van. Minden gyereknek legalább két elemi szintet teljesítenie kell. A középiskola elvégzése után a diákok oktatás elősegítőkké válhatnak.

Az iskolák a közösségi tanácsokon keresztül működnek, ahol az emberek kiválasztják a saját elősegítőjüket, aki különleges műhelyképzést kap. A közösség együtt dolgozik, hogy biztosítsák az elősegítőik olyan szükségleteit, mint például a babot és kukoricát. Bizonyos közösségek megművelik az elősegítőjük földjét is.

A tanítás hétfőtől csütörtökig tart. Minden körzetnek van saját középiskolája, kollégiummal az olyan diákok számára, akiknek gyakran nagy sokat kell utazniuk az iskoláig. Kéthetente a diákok visszatérnek a közösségeikbe két hétre.

A tanítás a diákok anyanyelvén folyik, de egy későbbi szinten spanyolul is tanulhatnak. Része a tananyagnak az írás és olvasás, a matematika, a természeti történelem, a földrajz, a politikai tanulmányok, a hagyományos történelem és kultúra, a művészetek és a zene. A középiskoláknak vannak kertjeik, ahol zöldségeket és növényeket ter-mesztenek. Az oktatási rendszer 1999 óta működik.

Az autonóm zapatista önkormányzat kezdetét jelző felirat

Caracol V.: Roberto Barrios

"A rossz kormány iskoláiban nem jó az oktatás, és bizonyos területeken egyáltalán nincsenek iskolák. Ezért, 1999-ben minden közösség kiválasztotta a saját oktatás elősegítőit… Az elősegítő a közösségből jön és a közösség tagjai döntik el, hogy mit tanítson. "Most minden közösségnek van saját elősegítője, akik minden hat hónapban mindannyian összegyűlnek, hogy megosszák egymással az elképzeléseiket és megvitassák a dolgok menetét.

Az oktatásnak két szintje van. Az elsőt úgy hívják, hogy "A Nap Kicsi Magjai", a másodiknak a neve pedig az, hogy CCETAZ (Zapatista Kulturális Központ az Autonóm Oktatásért és Technológiáért).

Az iskola négy-öt éves korban kezdődik, a kisdiákok három szinten tanulnak. Hat év elemi oktatás után, tovább tanulhatnak, ha akarnak, a második szinten. Nincsenek összehasonlítgatások, tesztek, pontszámok és nincsen bukás. Az oktatás mindenki számára nyitott.

A CCETAZ még csak egy éve nyitott meg, úgyhogy a szintek még nincsenek meghatározva, de hat időszak lesz, amiből eddig csak kettő van készen.

A tanítás tzeltal, chol és zoque nyelveken zajlik. "Ha elveszítjük a nyelveinket, akkor el fogjuk veszíteni a kultúránkat, hiedelmeinket és szokásainkat. A kézműveseink ugyanazt tanulják, mint amit a nagyszüleik tanultak." A fiatalok megtanulják, hogy legyenek kritikusak az életmódjukkal és a közösségeik problémáival szemben. Éppúgy tanulnak matematikát és történelmet, mint földművelést vagy aratást. Az iskoláknak van egy kis földjük, ahol kukoricát és babot termesztenek, amit ők is fogyasztanak el. Nem használnak vegyszereket vagy genetikailag módosított vetőmagokat, "mert ezek egy olyan rendszer eszközei, ami fenyegeti a campesinókat."

A Caracol jelképe

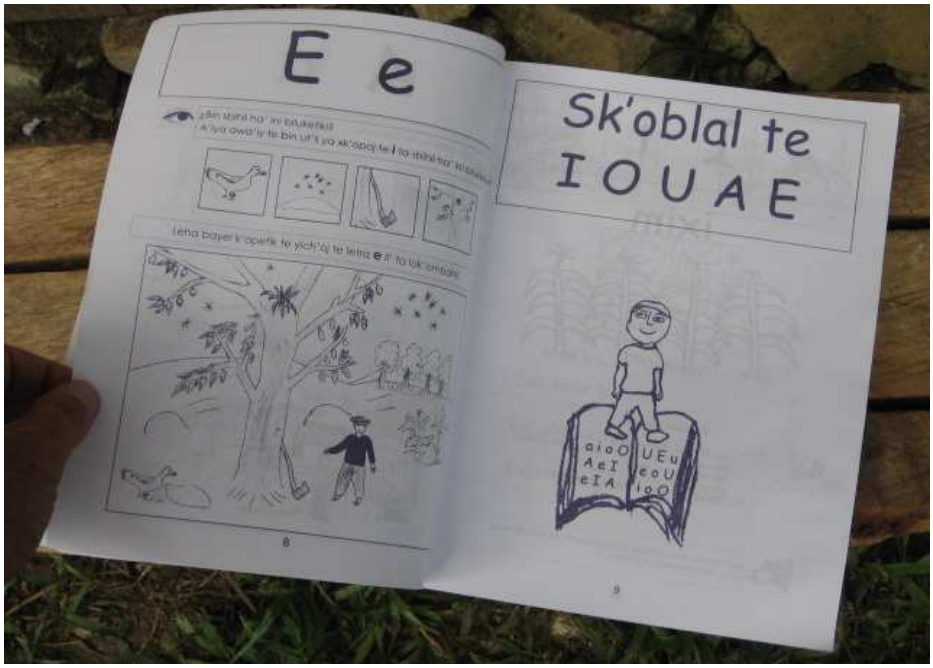

Egy zapatista olvasókönyv

A Mindenki Számára Nyitott Oktatás Kudarcok Nélkül: "Úgy tanulunk, mint ahogy járunk, kéz a kézben az oktatásunkkal."

A brigád beszámolója megdöbbentő vívmányra világít rá. Mindezeket a dolgokat olyan emberek érték el, akik mély szegénységben éltek, sokan közülük állandó támadásoknak és zaklatásnak voltak kitéve, nem tudták, hogy mikor gyújtják fel a házaikat és a terményeiket, és sokan nem tudtak írni és olvasni vagy beszélni spanyolul mikor a lázadás 1994-ben kitört. Jól tudják, hogy még hosszú út áll előttük; ki akarják terjeszteni mindenhova az oktatást, szükség van több oktatási segédanyagra, felszerelésre és tartalékokra. Sok közösségben például csak egy elősegítő van, úgyhogy a nagyobb gyerekek tanítják a kisebbeket. Nincsenek források új iskolák építéséhez, de az álmuk, hogy egy napon létrejöhessen egy zapatista egyetem.

Iskolaépítésben a közösségeket mindenhol támogatja a helyi és a nemzetközi civil társadalom. Csoportok járulnak hozzá számos országból, köztük Spanyolországból, Olaszországból, Japánból és az Egyesült Államokból.

A rendszer ereje a közösségben rejlik, az élet és a munka közös módjában. Az iskolába gyerekek kukoricát, babot és tűzifát visznek. Tudják, hogy ha állami iskolába járnak, akkor el fogják veszíteni az identitásukat, kultúrájukat, nyelvüket és a hagyományaikat. Az állami iskolákban egyénként oktatják őket azért, hogy elveszítsék az élet alapját adó közösségi érzéküket. "Az állami iskolák tanárai nem tanítják azt, amit a mi gyerekeink tanulni akarnak." "Mi azt szeretnénk, ha a gyerekeink szabadságról, méltóságról tanulnának, és minden emberi lény értékéről, férfiakéról és nőkéről egyaránt. Ez az igazi alulról jövő oktatás.

Oktatás a világnak

Az oventiki Zapatista Felkelő Autonóm Középiskolába (ESRAZ) és a Zapatista Felkelő Autonóm Spanyol és Maja Nyelvi Központba (CELMRAZ) a világ minden tájáról érkeznek diákok, hogy spanyolul és tzotzil nyelven tanuljanak "az ellenálló őslakos emberek valósága közepette." Minden befizetett tandíj a középiskola támogatására fordítódik.

A projekt bemutatására szolgáló nyilatkozat a következőt mondja: "Hogy tanítsunk, tanulnunk kell, azt is mondhatnánk, hogy 'tanulva tanítani'. Tudjuk, hogy hogyan tanítsuk azokat, akik minket tanítanak és ezért nyitott az iskolánk az egész világ előtt, és ezért mondjuk, hogy 'mindenkiért mindent, semmit magunkért'."

"Ezt jelenti a mi népünk, a mi kultúránk számára az autonómia, és így tudunk újjáteremteni olyan nyelveket, amik soha nem léteztek azok számára, akik uralnak minket."

Jessica Davies

¡VIVA ZAPATA!

A mexikói forradalom legendás alakjai közül a legtöbb embernek legtöbbször Pancho Villa és Emiliano Zapata neve jut eszébe. A hatalmas sombererót hordó, a vállukon keresztbe vetett tölténytárral lovagló forradalmárok képe végérvényesen beleivódott a latin-amerikai történelembe.

1910. szeptember 16-án egész Mexikó függetlenségének centenáriumát ünnepelte. Az egy hónapig tartó mulatozás során az ország diktátora, Porfirio Díaz, az elharapózó gazdasági válság ellenére 20 millió pesót költött arra, hogy elkápráztassa a világot. Egyetlen bálon húsz vagon francia pezsgőt bontottak fel, miközben a nép éhezett. Ebben a légkörben már csak egy szikra kellett a robbanáshoz.

Díaz ugyan azt ígérte, hogy átadja a hatalmat, ám az utolsó pillanatban újra jelöltette magát, és az eredmények meghamisításával meg is nyerte a választásokat. Legfőbb ellenfele, Francisco Madero ekkor külföldre menekült, és november 20-ára este 6 órai kezdettel általános felkelést hirdetett az országban. A tömegek nyomor miatti elégedetlensége végre találkozott a közvélemény diktatúraellenes hangulatával. Ez volt a mexikói forradalom kezdete, amely tíz éven át tartott, és mintegy 2 millió áldozatot követelt. Az ország politikai rendszerében diktatúrák és liberális kormányok követték egymást, és a politikusok szívesen támaszkodtak az irreguláris hadseregek erejére is. Eközben északon a mintegy 100 000 fős, Pancho Villa vezette csapatok, míg délen a Zapatának engedelmeskedő seregek voltak az urak.

Szobor Zapatáról Mexikóban

Zapata egyenruhában

Csillag születik

Emiliano Zapata 1879-ben született Morelos állam Anenecuilco nevű falujában egy mesztic származású paraszt kilencedik gyermekeként.

Iskolába sosem járt, mivel apja korai halála miatt neki kellett gondoskodnia a családjáról. 1897-ben letartóztatták, mert részt vett egy tüntetésen, amely a falu parasztjait fogta össze, akiktől a helyi nagybirtokos elrabolta földjeiket. Miután kegyelmet kapott, tovább agitált a kisemmizettek érdekében, és egyszer még az államfő előtt is megjelent egy bizottságban, amely a parasztok panaszait gyűjtötte csokorba. Nem csoda, hogy sokan "ki akarták vonni a forgalomból", ezért behívták katonának. A tisztek tudták róla, hogy eredetileg lovakat tört be, ezért a 9. lovasezredben sem volt más dolga.

1906-ban részt vett egy találkozón Cuautlában, ahol megvitatták, hogyan védjék meg a nép földjét. Zapatát az önvédelmi bizottság elnökévé választották Anenecuilco faluban. Zapatát magas pofacsontja, sötét szeme, kreol arcbőre és jellegzetes bajusza kiemelte a többnyire spanyol ősöktől származó többi politikus közül. Emellett hagyományos mexikói öltözéket, ezüstszegecsekkel kivert fekete bőrmellényt és óriási sombrerót hordott, hogy ezzel is mutassa kötődését a néphez. Ám tevékenysége folytán többször összetűzésbe keveredett a hatalmas földbirtokok (haciendák) tulajdonosaival, és a kormány általában az utóbbiak pártjára állt. Végül megundorodva a napi politikától, partizánharcot kezdett az ültetvényesek ellen.

Amikor kitört a forradalom, Zapata 5000 embere élén csatlakozott a felkelőkhöz, és Morelos államból olyan sikeres rajtaütéseket szervezett, hogy hamarosan tízszeresére nőtt a hadserege.

A polgárháború alatt diktatúrák és demokráciák váltották egymást, de ő nem akart politikai hatalmat magának.

Egyetlen követelése az volt, hogy a parasztoknak adják vissza az elrabolt földjeiket. Ehhez azonban a végsőkig ragaszkodott, és bár többször is hatalmas vagyont ajánlottak neki, ha leszereli a seregét, őt nem lehetett megvásárolni. Zapata földeket foglalt el, és az elfoglalt területeken földosztásba kezdett.

Elkobozták a földesurak házait is, amelyekben iskolákat hoztak létre a parasztok gyermekei számára. Emellett földosztó bizottságokat alakítottak és

megalapították a Falusi Hitelbankot, az ország első agrárhitel-szervezetét is. Bár emberei sokszor éheztek, ügyelt arra, hogy a polgári lakosságot soha ne terrorizálják. Amikor elfoglalta Mexikóvárost, akkor sem engedett szabad rablást. Katonái állítólag bekopogtak az ajtókon, miközben alázatosan kértek egy kevés élelmet, vagy néhány pesót. A kormánycsapatok ugyanakkor falvakat égettek porig, megsemmisítették a termést, és parasztokat akasztottak fel az út menti fákra.

A zapatisták látván, hogy a kormány nem viszi véghez a forradalmat, meghirdették a híres Ayala-tervet, ami Mexikóban a legforradalmibb agrárprogram volt. 1914-ben sor került a történelmi találkozóra is Villa és Zapata között, akik egyezséget kötöttek, hogy együtt fognak harcolni céljaik eléréséért, és egy polgári származású politikust juttatnak az elnöki palotába. Zapata nem sokkal később levelet írt az akkori államfőnek, Venustiano Carranzának: "Soha nem értetted, hogy a forradalom a széles tömegek jólétéért van. Birtokainkat kedvenceidnek ajándékoztad vagy adtad bérbe, megcsúfoltad a nép reményeit." Nem csoda, hogy az elnök végleg le akart számolni a kellemetlen ellenfelekkel, és ebben kezére játszott az is, hogy a két parasztvezér idővel összeveszett egymással.

Árulás

Carranza terve egyszerű volt: először Villával számol le északon, aztán fordul Zapata 20 000-re fogyatkozott serege ellen, amit leginkább a felszerelés hiánya sújtott. A parasztoknak leginkább csak machete jutott, míg a kivételezettek karabélyt kaptak. Ez azonban a használat során annyira átforrósodott, hogy csak ronggyal lehetett megfogni. A Mauser puska olyan ritka volt, hogy csak Zapata közvetlen kísérete kapott belőle.

A legnagyobb problémát a lőszerhiány okozta. Golyónak mindent összeszedtek, amit találtak. A parancsnok kilométerszámra cipeltette embereivel a villanyvezetékeket, amelynek az átmérője éppen olyan vastag volt, mint a Mauserek hüvelye. Az apró darabokra vágott kábelből muníciót gyártottak, amely azonban csak közelről ölt. A parasztvezér egyetlen esélye az volt, ha nem bocsátkozik nyílt ütközetbe, és rajtaütésekkel bosszantja riválisát. Ekkor az elnök elhatározta, hogy tőrbe csalja és meggyilkoltatja legfőbb ellenségét.

Zapata azonban teljes joggal rendkívül bizalmatlan volt. Ha valahol letáboroztak egy éjszakára, sosem aludt emberei között, hanem testőrei társaságában eltűnt a közelben, s csak reggel jelent meg újra. Még búvóhelyein sem töltött egymás után két éjszakát. Jól tette, hiszen Pablo González tábornok folyton a nyomában volt. A kormánycsapatok parancsnokának végül a szerencse játszott a kezére. 1919 tavaszán egy Jesus Guajardo nevű főhadnagy részegeskedés miatt összeveszett Gonzálezszel, mire fogdába került. Amikor Zapata tudomást szerzett a letartóztatásról, esélyt látott arra, hogy Guajardo 800 emberével átálljon az ő oldalára. Levelet küldött neki, ám üzenetét elfogták, és González kezébe juttatták. A tábornok válaszút elé állította főhadnagyát, vagy részt vesz az összeesküvésben vagy árulóként agyonlövik. Ő persze az életet választotta.

Gaujardo átállást színlelve válaszolt Zapata levelére, és meghívta magához San Juan de Chinameca nevű birtokára. A parasztvezér ugyan nem nagyon bízott meg benne, és többször is visszautasította az ajánlatot, de amikor hírül vette, hogy Guajardo elfoglalt egy várost, és Zapata nevében kivégeztetett 57 kormánykatonát, engedett. Barátai aggódására ezt válaszolta: "jobb meghalni a lábaidon, mint a térdeiden élni". Először április 9-én találkoztak, melynek során az ezredes barátsága jeléül egy Arany Ász nevű sárga tenyészcsődört ajándékozott a gerillavezérnek, és abban maradtak, hogy Guajardo birtokán folytatják a tárgyalásokat, ugyanis a főhadnagy ott rejtett el rengeteg lőszert egy szalmakazalban. A parasztvezér egy közeli dombon töltötte az éjszakát.

Amikor a kürt megszólal...

Másnap Zapata 150 fős testőrségével elindult San Juan de Chinamecára.

Délután 2-kor értek a farmhoz, de a vezér kint hagyta embereit, hogy őrködjenek, és mindössze tíz férfi társaságában lovagolt be az udvarra. Amint a kapu bezárult mögöttük, kürtszó és dob harsant a Zapata fogadására felállított kétszáz fős katonaság mögül. Guajardo mosolyogva fogadta vendégét, aki odalovagolt az első sorhoz, hogy fogadja a tisztelgésüket. A főhadnagy rákiáltott a katonáira: "Fegyverrel tisztelegj!", mire a parasztvezér leszállt a lováról, hasonló módon kihúzta a kardját, és a

A halott Zapata

homlokához emelte. Ezután elindult a veranda lépcsője felé.

Ebben a pillanatban a kürtös harmadszor is megfújta a hangszerét. Ez volt a jel: a katonai sorfal kettényílt, és a mögöttük megbújó, valamint az erkélyen lapító géppuskások össztüzet zúdítottak Zapatára és kísérőire. A parasztvezér szitává lőve esett össze a verandán, és azonnal meghalt, de a többiek sem menekülhettek. Amikor a birtokon kívül várakozó katonák hírül vették, hogy mi történt, elvágtattak. Guajardo emberei még azon az éjszakán egy öszvér hátára kötözték a halott Zapatát, és Cuautlába szállították, hogy bizonyítsák, végrehajtották, amit vártak tőlük. A rendőrségen lefényképezték a holttestet, majd két napra kifektették a köztérre, hogy az emberek is láthassák. Csak ezután temették el. Barátai ugyan megválasztották az utódát, de soha többé nem értek el már olyan sikereket, mint a legendás vezérrel. Gonzalez tábornok ötvenezer pesóval jutalmazta Guajardót, és vezérezredessé léptette elő. Nem sokkal később Carranzát puccsal eltávolították a hatalomból, Gonzálezt pedig letartóztatták. Guajardót is elfogták a lázadók, majd 1920 júliusában kivégezték.

Hívei szerint Zapata nem halt meg. Az utolsó éjszakán a ruháját ráadta Jesús Salgadóra, kísérete egyik tagjára. Amikor megtudta, hogy mi történt, barátjával, az arab Moisés Salomonnal, elmenekült az országból, és azóta is valahol a Közel-Keleten vár a visszatérésre és a bosszúra.

Zapata hatása a mai napig meghatározó a mexikói társadalomban. Baloldali politikája miatt Latin-Amerikában éppen olyan népszerű, mint Che Guevara. Sok utca, intézmény őrzi az emlékét. ■

17 ÉVE KEZDŐDÖTT A ZAPATISTA FELKELÉS

Aki baloldaliként, marxistaként már felnőtt fejjel élte meg 1994-ben a mexikói zapatista felkelést, emlékezhet rá, hogy az 1989-1990-es kelet-európai ellenforradalmak után milyen nagyszerű hír volt, hogy kezdetét vette egy, a kapitalizmussal, a neoliberalizmussal szembenálló mozgalom. Mi, akik akkor itt éltünk Magyarországon, nehezen hittük, hogy lehetséges egy antikapitalista mozgalom fellendülése.

1993. szilveszter éjszakáján egy máig is tartó fegyveres felkelés robbant ki Mexikó egyik legszegényebb tartományában, Chiapasban a kisemmizett indián őslakosok jogaiért. A "földet és szabadságot" követelő zapatista gerillavezér, subcomandante Marcos (Marcos alparancsnok) az internet nyilvánosságát használta pajzsul és fegyverül a mexikói hadsereg és a kormányhű félkatonai egységek a tartomány civil lakosságát sem kímélő rémtetteivel szemben.

Január 1-én a zapatista autókaraván San Cristóbalba érkezésével elindult az Otra Campana (A Másik Kampány). Ennek a chiapasi városnak az elfoglalásával kezdődött a zapatista felkelés, amit rövid időn belül tűzszünet követett, mert bár a kormány túlereje elsöprő volt, a lakosság jelentős része oly mértékben támogatta a lázadókat, hogy a további harc Mexikó destabilizálódásához vezetett volna.

Marcos alparancsnok

Ezután eredménytelen tárgyalások és egy hivatalosan nem létező, felmorzsoló háború következett, aminek végül a hetven éve hatalmon lévő PRI (Intézményes Forradalmi Párt) 2000-es választási veresége vetett véget. Az új elnök, Vicente Fox kivonta a hadsereget Chiapasból, de a zapatisták semmilyen követelését nem teljesítette érdemben.

Azóta a helyzet meglehetősen ambivalens: Chiapas állam jelentős része zapatista kézen van, autonóm zapatista önkormányzatok gyakorolják a hatalmat, az erőszakszervezet pedig nem a mexikói hadsereg vagy a rendőrség, hanem az EZLN (Zapatista Nemzeti Felszabadítási Hadsereg).

Mivel a zapatisták a kisemberek gondjait fogalmazzák meg politikai sallangoktól mentesen, Mexikó élő lelkiismeretévé váltak, szóvivőjük, subcomandante Marcos pedig az első számú nemzeti hősök egyike. Emiatt bárki, aki választásokat akar nyerni, nem mehet velük szembe nyíltan, ugyanakkor a politikai elit minden lehetséges módon akadályozza őket. Fox hatalomra kerülése óta szabadon mozoghatnak az országban, de érdemleges változást nem tudnak elérni.

"Zapata addig él, amíg az emberek hisznek a földhöz, a kultúrájukhoz és az önkormányzathoz való jogukban." - írta 1994-ben az alparancsnok számtalan esszéje egyikében, amelyeket a guatemalai határvidéken fekvő lacandói dzsungelből műholdas internet-kapcsolaton keresztül juttat el a zapatista mozgalommal szimpatizáló weboldalakat üzemeltető polgárjogi aktivisták egyre szélesebb körén át a világ közvéleményéhez.

"Semmit sem veszthetünk, nincs tető a fejünk felett, nincs földünk, munkánk, élelmünk, orvosi ellátásunk és oktatási rendszerünk. Nincs jogunk a demokratikus önrendelkezéshez, az idegen érdekektől való függetlenséghez és a jogaink védelméhez. De ami elég, az elég: a nemzet valódi alapítóinak leszármazottai vagyunk, és keresztes hadjáratot hirdetünk, mert ez az egyetlen lehetőségünk az éhhalál elkerülésére." - áll a Zapatista Népi Felszabadítási Hadsereg (EZLN) 1993-as hadüzenetében. Az EZLN elsősorban az 500 éve leigázott és

„Világ proletárjai, egyesüljetek!"

Dialektika

A Marx Károly Társaság időszaki lapja

Alapította: Ferenczi Lajos

XIV. évfolyam 3. (127.) szám — 2010. szeptember-december

Várták

Venezuelai választás a három R jegyében

http://www.dialektika.extra.hu/

Chiapas tartomány elhelyezkedése

azóta is másodrangú állampolgárként kezelt maja népcsoportok között népszerű, akiket lakóhelyük elhagyására, fo-lyamatos bujdosásra kényszerítette az akkor már hat éve tartó állóháború

A hatalmon lévők elképedése a lázadók elszántságával vetekedett. A felkelés híre bejárta a világot, s a "mexikói csoda" elfeledettjeinek szokatlan rebelliója egy csapásra élénk nemzetközi visszhangot váltott ki.

Végül a zapatisták a Lacadonai Őserdő Hatodik Kiáltványában jelentették be a Másik Kampány kezdetét: egy alulról szerveződő, össznemzeti baloldali mozgalom elindítását, aminek célja egy olyan új alkotmány életbe léptetése, ami alapjaiban zárja ki a neoliberalizmust az ország berendezkedéséből. Ezt tükrözi az új jelszavuk: "Le, aztán balra!"

Néhány évvel később, a tudatosan a parlamenti választások évére időzített hathónapos alternatív országjáró kampánya keretében Marcos Mexikó valamennyi államát bejárta, és egy olyan antikapitalista, a választási rendszeren kívül működő szövetséget akart létrehozni, ami elég erős lesz ahhoz, hogy kikényszerítse az új alkotmányt.

Subcommandante Marcos a kampány idejére átnevezte magát Delegado Zerora (Nulladik Jelölt), de a köznyelvbe ez Sub Zeroként (Alnullaként) ment át. Sub Zero motoron kísérte a karaván, szimbolikus utalásként Che Guevara dél-amerikai motoros túrájára.

2001-ben egy hathetes megbeszélés készítette elő a Másik Kampányt, amit a zapatista területen, mélyen benn a Lacadona Őserdőben tartottak. Az első nyilvános ülést San Cristóbal indián egyetemén tartották, ahol a háromszáz résztvevő nyolc órán át vitatta meg a különböző javaslatokat. A kampány innen Palenque-be, majd Tuxtlába, Chiapas fővárosába ment tovább.

Tuxtla főterén Sub Zero a többezres tömegnek elmondta, hogy a Másik Kampány nem az EZLN-hez való csatlakozásról szól, hanem az ország összes olyan baloldali, rendszerkritikus csoportjainak összefogásáról, akik elégedetlenek a választási rendszerrel, és megpróbálnak megteremteni egy olyan új valóságot, ahol mindenkinek van hangja. "A Másik Kampány nem fog nektek alsóneműt és üdítőt osztogatni, ahogyan a politikusok teszik. Arról szól, hogy együtt dolgozunk egy jobb valóság eléréséért. Elfogadhatod azokat az ajándékokat, amiket a politikusok hatévente adnak neked (Mexikóban hatévente vannak a választások) az üres ígéreteikkel együtt, de tudod, hogy soha többé nem fogod látni őket. Az alsóneműt és az üdítőt legalább tudod valamire használni, de politikusok nem jók semmire. Nincs szükségünk rájuk..." Marcos biztosította a tömeget, hogy ha a gazdagok elhagynák az országot, nem történne semmi. Az ország nem állna meg, mivel azt a szegény és elnyomott emberek működtetik.

A zapatisták minden, az infoháborús teóriában említésre kerülő internetes szereplése az egyik legsikeresebb példája annak, milyen hatékony fegyver az új média az alulról szerveződő mozgalmak kezében: az amúgy városi, bölcsész végzettségű Marcos tényekkel és statisztikákkal bőven alátámasztott neoliberalizmuskritikája világszerte vitát provokált, és jelentős ütőkártya a globalizáció kockázatai és mellékhatásai miatt aggódók kezében. Az antikapitalista szervezetek még 1996. július végén konferenciát is tartottak Chiapasban: 5 kontinens 42 országából több mint 3000 polgárjogi aktivista érkezett, hogy kinyilvánítsák szolidaritásukat, és a szegény latin-amerikai országokat kizsákmányoló észak-amerikai szabadkereskedelmi egyezményt (NAFTA) bírálják. Közülük sokan ott voltak a WTO-konferencia elleni tüntetésből a rendőrterror következtében utcai harccá fajult Seattle-i csatában is.

17 évvel, az igazságtalanság és a szegénység ellen meghirdetett felkelés után, mindenki láthatja, hogy a zapatisták eredményei, Chiapas tartománybeli sikereik, világméretű elismertségük, a konkrét célok és eszközök ismeretéből eredezik, amelyből maguk is léteznek. ■

A zapatista zászló

FIDEL ÉSZREVÉTELEI

FELKELÉS AZ ENSZ-BEN

(MÁSODIK RÉSZ)

Amikor Bruno befejezte a beszédét október 26-án déltájban, ahogyan ez lenni szokott, lehetőség volt a hozzászólni, mielőtt a határozatot szavazásra bocsátották.

Az első hozzászóló Ronald D. Godard, az Egyesült Államok nagykövete volt, aki a nyugati félteke ügyeinek rangidős tanácsadójaként és országa delegációjának vezetőjeként volt jelen. A különös szavait nem szükséges elemeznünk, hogy bemutassuk, hogy a kubai külügyminiszter vádjai teljesen jogosak voltak.

Az ő saját megerősítései elegendőek arra, hogy tükrözzék ezen ország politikájának rideg cinizmusát.

"Az Amerikai Egyesült Államok […] határozottan elkötelezett az iránt, hogy támogassa a kubai emberek vágyát, hogy szabadon meghatározzák az országuk jövőjét."

"Az Amerikai Egyesült Államoknak […] szuverén joga, hogy irányítsa a gazdasági kapcsolatát egy másik országgal. Az Egyesült Államok gazdasági kapcsolata Kubával kétoldalú kérdés […], ami nyitottabb környezetre, valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok növekvő tiszteletben tartására ösztönzi Kubát."

"Nem szabad szem elől tévesztenünk, hogy a vitába a múlt retorikai érvei keverednek és taktikai különbségek kerülnek előtérbe - ez egy olyan vita, ami kicsit sem segít a kubai embereken."

"A delegációm sajnálja, hogy a kubai küldöttség évről évre, újra és újra helytelenül és inkorrekt módon az Egyesült Államok Kubával szemben hozott kereskedelmi szigorításait népirtásként minősíti. […] az USA nem hozott Kubába szállítandó humanitárius segélyekre vonatkozó szigorítást…"

"Az Egyesült Államok 2009-ben […] engedélyezett 237 millió dollárnyi magán humanitárius segítséget élelmiszert és más alapvető cikkeket tartalmazó postai küldemények, nem-mezőgazdasági humanitárius adományok és egészségügyi adományok formájában."

2009 áprilisában, Obama elnök azt mondta, hogy 'az Egyesült Államok keresi az új kezdet lehetőségét Kubával,' de 'hosszú utat kell még megtenni, hogy leküzdjük a sok évtizednyi bizalmatlanságot.' […] párbeszédet kezdeményeztünk a két ország közötti közvetlen postai szolgáltatás újraindításáról, és növeltük a művészeti és kulturális cserét…"

"Obama elnök nyilvánosan kijelentette, hogy a politikai foglyok elengedése és a gazdasági reformok pozitívak a kubai emberek számára. Az USA reméli, hogy látja ezen ígéretek a közeljövőben való teljesítését, ahogyan azt is, hogy a kubai kormány nagyobb készséget mutat arra, hogy építőleg dolgozzon együtt a saját népével. […] az Egyesült Államok álláspontja az, hogy addig nem lehetséges egy új korszak az USA és Kuba kapcsolataiban, amíg a kubai emberek nem élvezik azokat a nemzetközileg elismert politikai és gazdasági szabadságjogokat, amiknek más országokbeli védelméért ez a testület oly sokat tett."

"A delegációm a határozat ellen fog szavazni. Sőt, az Egyesült Államok úgy gondolja, hogy ez egy jó alkalom ennek a testületnek, hogy ráirányítsa az energiáit a kubai emberek támogatására a jövőjükről való szabad döntés lehetőségének a keresésében és megkerülje az eme határozat által képviselt a retorikai pózt."

"A kubaiak 70%-a a blokád alatt született" - kubai óriásplakát

"Köszönöm, Elnök úr."

Rögtön ezután, szavazási szándékát magyarázva a nicaraguai delegáció vezetője következett, akinek a népe átélte Ronald Reagan piszkos háborújának borzalmait, amely olyan sok vérontást okozott. Keményen és meggyőzően beszélt.

A szavazás megtörtént, és 187 ország voksolt a határozat mellett; ketten szavaztak ellene: az Egyesült Államok és Izrael, elválaszthatatlan szövetségesek a népirtó akciókban; és hárman tartózkodtak: a Marshall-szigetek, Mikronézia és Palau. Az ENSZ mind a 192 tagországa jelen volt.

A szavazás után, a belga képviselő - az Európai Unió és az USA egyik szövetségese részéről - nyitotta meg a vitát azon delegációk előtt, akik kommentálni kívánták a döntésüket.

Ezt követően 16, a nemzetközi politika szempontjából kiemelkedő szerepet játszó ország szólalt fel, hogy elmagyarázzák, hogy miért szavaztak a határozat mellett. A következő sorrendben hangzottak el a beszédek: Uruguay, Bolívia, Angola, Mianmar, Suriname, Fehéroroszország, Saint Kitts és Nevis, Laosz, Tanzánia, Líbia, Szíria, Szudán, Vietnam, Nigéria, Saint Vincent és a Grenadine-szigetek és a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság.

Fontos emlékezni, hogy sok ország a mi saját delegációnk kérésére tartózkodott a felszólalástól, úgyhogy a szavazási procedúra nem húzódott túl sokáig a vita lefolytatásának ideális időbeosztásának kárára, de ez köszönhető volt a szép számú felszólaló komoly erőfeszítésének is. Ennek ellenére 37 delegáció beszélt nagyon is világosan és pontos kifejezésekkel az iménti határozat mellett, ami 19. alkalommal került elfogadásra az ENSZ közgyűlése által. Most, ez alkalommal volt a leghosszabb ideig tartó és leghevesebb vita ebben a kényes és fontos kérdésben.

Délután 4 óra 17 perckor, Kuba külügyminisztere ismertette országunk válaszát.

Mondandójának lényege, noha majdnem az egész szöveg lényeges volt, a következőképpen hangzott:

"Elnök Úr!"

"Szeretnék köszönetet mondani a három szónoknak a szavaikért, és a delegációknak, hogy jelen vannak ezen a váratlan kora esti ülésen."

"Tekintve azt, hogy mit mondott az Egyesült Államok és az Európai Unió: Ez a 19. alkalom, amikor az Egyesült Államok delegációja ugyanazokat a dolgokat ismétli nekünk."

"A blokád gazdasági háború és népirtó cselekedet."

"Lehetséges az, hogy a Külügyminisztérium nem csinálta meg a házi feladatát vagy nem tanulta meg az anyagot?"

"Tavaly itt olvastam a levelezési megállapodás cikkelyeit..."

"Ma már olvastam Mr. Mallory híres jegyzékét."

"Ezek nem "ideológiai viták" a múltból. A blokád egy öreg jégtábla, ami itt maradt a hidegháborúból. Ez nem retorikai kérdés, hanem agresszió Kuba ellen."

"Az Egyesült Államok célja nem az, hogy segítsen vagy támogassa a kubai embereket. Köztudott, hogy a blokád nehézségeket és szenvedést okoz. Nem halált, mert azt a kubai forradalom nem engedi.

Az itt elmondottak hogyan igazolhatják a kubai gyerekek büntetését? Ha segíteni akarnak vagy támogatni a kubai embereket, akkor az egyetlen teendő a blokád azonnali feloldása."

"Miért akadályozzák meg az amerikai állampolgárokat, hogy Kubába utazzanak, és első kézből informálódjanak? Miért szigorították az úgynevezett "ember-ember" kapcsolatokat?"

"A blokád ürügye változott az idők során. Először a kínai-szovjet tengelyhez való állítólagos tartozás volt az ok; aztán a forradalom feltételezett exportja Latin-Amerikába; majd a kubai csapatok jelenléte Afrikában, amelyek segítettek legyőzni az apartheidet, megőrizni Angola függetlenségét és kivívni azt Namíbia számára."

"Később, az emberi jogok manipulációja. De a blokád maga a kubai emberek emberi jogainak brutális megsértése."

"Mi készek vagyunk megvitatni az emberi jogok megsértését. Kezdhetnénk talán a guantanamói koncentrációs táborral, ahol gyakorlat a kínzás, és a habeas corpus nem létezik. Ez a "Katonai Bizottságok" királysága, ami kívül esik a törvények hatályán. Meg tudná magyarázni az Egyesült Államok delegációja, hogy mi történt az Abu Ghraib, a Bagram és a Nama táborokban?"

"Emeltek vádat ezeknek a felelősei ellen? Emeltek vádat azon európai kormányok ellen, amelyek engedélyezték a titkos börtönöket Európában és azokat a titkos CIA-járatokat, amik elrabolt sze-

A gyászos pillanat: Kennedy elnök aláírja a Kuba elleni blokádról szóló törvényt

mélyeket szállítottak? Tudná az Európai Unió képviselője tisztázni ezt a kérdést?"

"Beszélhetnénk a WikiLeaks-ről is. Miért nem mondanak nekünk semmit azokról a rémtettekről és bűncselekményekről, amiket a 75,000 afganisztáni és 400,000 iraki dokumentum tárgyal?"

"A kubai változások a kubai emberek ügye. Meg fogunk mindent változtatni, amit meg kell változtatni a kubai emberek jólétéért, de nem fogjuk kikérni az Egyesült Államok kormányának véleményét. Szabadon választjuk meg a sorsunkat. Ezért csináltunk forradalmat. A változások szuverén változások lesznek, nem "gesztusok". Tudjuk, hogy az egyetlen dolog, ami kielégítené az Egyesült Államokat egy jenki-barát kormány beiktatása lenne. De ez nem fog megtörténni."

"Együttműködést szeretne az egyetemeink között? Szüntessék meg az akadémiai, diák, tudományos és kulturális cserékre vonatkozó szigorításokat és engedélyezzék számunkra, hogy egyezményeket kössünk ezen intézményekkel."

"Együttműködést szeretne olyan kérdésekben, mint a kábítószer-kereskedelem, terrorizmus, emberkereskedelem, természeti katasztrófák és postai szolgáltatások? Válaszoljanak legalább arra a javaslatra, amit előterjesztettünk, feltétel nélkül, több mint egy évvel ezelőtt."

"Az USAID egy magas rangú hivatalnoka megerősítette Tracey Eaton újságírónak, hogy a legutóbbi időkben 16,5 millió dollárt adott át (idézem) 'magánszemélyeknek Kuba területén'. Ezt hívják ők az ő zsoldjuknak."

"Az illegális rádió- és televízióadások folytatódnak."

"Az öt kubai antiterrorista harcos még mindig igazságtalanul börtönben van. Legutóbb, bármiféle ok nélkül Gerardo Hernández magánzárkába zárták és megtagadták tőle az orvosi ellátást."

"Az olyan bevallottan nemzetközi terroristák, mint Orlando Bosch és Posada Carriles szabadon sétálnak Miami utcáin, és még politikai tevékenységekben is részt vesznek."

"A blokád visszaélésszerűen területen kívüli, és mindenkit érint, aki most itt van. Ez nem kétoldalú ügy."

"Elnök úr!"

"Egy kis hozzátennivalóm van ahhoz, ami már elhangzott az Európai Unióról: Mi nem ismerünk el ettől a testülettől semmiféle morális vagy politikai hatóságot vagy bármit az emberi jogokkal kapcsolatban."

"Jobban tennék, ha maguk miatt aggódnának, a brutális bevándorló-ellenes politikájuk, a kisebbségek kitelepítése, a tiltakozók erőszakos elnyomása és a munkanélküliekkel és az alacsony jövedelműekkel szembeni társadalmi kirekesztés miatt."

"Szégyentelenül és szégyenletesen az Európai Parlament arra szánta el magát, hogy díjat adományozzon az Egyesült Államok kormánya fizetett ügynökének Kubában."

"De az Európai Unió álmodik, ha azt hiszi, hogy lehetséges normalizálni a kapcsolatokat Kubával, amíg az úgynevezett Közös Álláspont létezik."

"Nagyon szépen köszönöm."

Mindannyian arra számítottunk, hogy az Egyesült Államok válaszol Bruno válaszára. A legjobb dolog, amit az amerikai nagykövet és a delegációja egész élete során tett - és anélkül a lekicsinylő gesztus nélkül, hogy elhagyja a termet - az az volt, hogy ellenállt a cáfolhatatlan érvek záporának. Kuba válasza megbénította őket; olyan érzésem volt, hogy folyamatosan elhalványultak, mígnem eltűntek a forgatókönyvből.

A blokád 50 éve alatt a szuperhatalom nem volt, és nem is lesz képes legyőzni a kubai forradalmat. Nem szántam rá magamat, hogy számba vegyem a szavazatokat a "Határozat" mellett vagy ellen.

Ehelyett azoknak a szónokoknak a hevességét és meggyőződését figyeltem, akik ez ellen az igazságtalan és önkényes intézkedés ellen szólaltak fel. Hiba azt hinni, hogy ezt az intézkedést határozatlan ideig fent lehet tartani.

Ez felkelés volt. Az embereknek elegük van az agresszióból, a fosztogatásból, a visszaélésekből és a megtévesztésből.

A delegációk soha korábban nem fejezték ki ilyen erővel a tiltakozásukat az ellen, ahogyan megvetően figyelmen kívül hagyják a világ közösségének a véleményét az éppen elítélt népirtó cselekedetet ügyében, megcsúfolva ezzel a blokádot elítélő országokat. Tudatában vannak annak, hogy a legsúlyosabb tett a természeti erőforrásaik szisztematikus kirablása, ami hatással van a bolygó lakosságának többségére, a növekvő élelmiszerhiány, a környezetrombolás, a népek közötti népirtó háborúk növekvő száma, amelyeket a 75 országban jelenlevő katonai bázisokról támogatnak, és a világ minden népére nézve öngyilkos tűzész növekvő veszélye.

Az Egyesült Nemzetek Szervezete nem létezhet azoknak a népeknek a jelenléte nélkül, akik követelik a blokád megszüntetését.

Mi haszna ennek az intézménynek, ami akkor jött létre, amikor a nagy többségünk még nem is volt független, nélkülünk?

Milyen jogon kell ez az intézmény nekünk, ha még egy kis országot sújtó blokád megszüntetését sem tudjuk követelni?

Így vagy úgy, de alá vagyunk rendelve az Egyesült Államok és a NATO érdekeinek, ennek a háborúpárti katonai szervezetnek, ami több mint egy billió dollárt herdál el minden évben háborúkra és fegyverekre, annyi pénzt, amely több mint elég lenne, hogy biztosítsa alapvető dolgokat minden embernek a földön.

Sok harmadik világbeli ország arra kényszerül, hogy megoldásokat keressen függetlenül attól, hogy a többiekkel mi történik; ez olyan, mint egy olyan liftbe szállni, ami nagy sebességgel az ellenkező irányba megy.

Amire szükség van, az egy valóban demokratikus ENSZ és nem egy birodalmi hűbérbirtok, amiben az államok nagy többsége nem számít semmit. Az ENSZ, amit a második világháború befejezése előtt alapítottak, kimerült.

Nem szabadna engednünk, hogy ennek az ülésnek a nevetséges színjátéka megismétlődjön egy év, azaz tizenkét hónap múlva.

Engedjék meg, hogy éreztessük a követelésünket, és védjük meg a fajunk életét, mielőtt túl késő lenne.

Fidel Castro Ruz
2010. november 1.
16.15

KUBA, A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS

A Global Footprint Network (Globális Lábnyom Hálózat) egy tanulmánya a világ 93 országának ökológiai lábnyomait hasonlította össze, és arra jutott, hogy Kuba az egyetlen közülük, amelyik fenntarthatóan fejlődik. Mathis Wackernagel, a Global Footprint Network igazgatója mesélt Bruce Gellermannek, hogy miért áll Kuba a lista élén.

GELLERMAN: A fenntartható fejlődés egyike a környezetvédelmi mozgalom Szent Gráljainak, még akkor is, ha nincsen általános megállapodás arról, hogy ez a terminus mit is jelent pontosan. Itt van azonban egy új meghatározás, amit a Global Footprint Network kutatói javasolnak. Ez egy nemzetközi nonprofit szervezet, amelynek célja, hogy eszközöket teremtsen a fenntartható élethez. Egy, az Ecological Economics-ban megjelentetett tanulmányban közzétették, hogy mely országok feleltek meg az elvárásnak. Sokak számára talán meglepő eredmény született.

WACKERNAGEL: Csodálatos, hogy találkoztunk.

GELLERMAN: Szóval akkor mi is az a fenntartható fejlődés?

WACKERNAGEL: A fenntartható fejlődés, mondhatnánk, az egyik legspeciálisabb politikai fogalom. Alapvetően két részből áll: az egyik a fejlődés, a másik pedig a fenntarthatóság. Kezdjük a fejlődéssel.

A fejlődés az ENSZ emberi fejlődési indexével mérhető, ami a jó élet lehetőségének három fő összetevőjét foglalja össze. Az egyik a hosszú élet. A második az oktatáshoz és művelődéshez való hozzáférés. A harmadik összetevő pedig egy minimum jövedelemhez való hozzájutás.

Mi azonban ezt fenntartható fejlődésnek hívjuk, hiszen csak ez az egy földünk van. Úgyhogy úgy kell biztosítanunk a fejlődést, hogy ezt figyelembe vesszük. És ez az, amit mi mérni tudunk az ökológiai lábnyommal.

GELLERMAN: Szóval, ahogy haladunk előre, nem ehetjük meg az általunk elvetett kukoricát, mert akkor a jövő generációi nem fognak tudni haladni?

WACKERNAGEL: Ez pontosan így van. Gyakorlatilag azt mondjuk, hogy éljünk a bevételekből, ahelyett, hogy elmerülnénk a kintlevőségeinkben.

GELLERMAN: Akkor önök körülbelül 93 országot néztek meg a fenntartható fejlődési index szempontjából. Hány ország felel meg a követelményeknek?

WACKERNAGEL: A 90 ország közül, amiket megvizsgáltunk, csak egyet találtunk, amelyik az összes minimum kritériumnak megfelelt. A minimum kritériumoknak való megfelelés nem szükségszerűen jelent fenntarthatóságot, de azt igen, hogy ezek az országok hosszú életet, magas színvonalú oktatást és minimum jövedelmet biztosítnak, anélkül, hogy több

Mathis Wackernagel

forrást használnának, mint ami világszerte elérhető egy embernek. Az egyetlen országot, ami megfelelt, úgy hívják, hogy Kuba.

GELLERMAN: Kuba? Ez aztán a meglepetés.

WACKERNAGEL: Hogy teljesen őszinte legyek, Kubának valószínűleg nagyobb lábnyoma lenne, ha több forráshoz szeretne hozzáférni. Az őket sújtó kereskedelmi blokád miatt sokkal nagyobb nélkülözésekre van rákényszerítve a források terén, mint ahogyan azt vélhetően szeretnék. Úgyhogy Kuba lábnyoma egy kissé összement azóta, mióta az Szovjetunió összeomlott a '90-es évek elején. Ugyanakkor még mindig tartani képesek a magas emberi fejlődést, amit a még mindig növekvő élettartamban és a tanulmányi sikerekhez való tartósan nagyon magas hozzáférésben fejeződik ki.

GELLERMAN: Voltam Kubában nem sokkal a Szovjetunió összeomlása után, és szörnyű dolgokat tapasztaltam. Úgy értem, az emberek tényleg szenvedtek. Nem volt üzemanyag az autókhoz. Az emberek lovakkal húzatták a kocsikat az úton. Visszamentem egy pár évvel ezelőtt és a dolgok drámaian javultak.

Az egyik dolog, amit láttam, hogy fenntartható mezőgazdaságot műveltek. Nem használtak olyan anyagokat, mint növényvédő szerek és vegyi anyagok, mert nem engedhették meg maguknak. És más dolgok is javultak.

WACKERNAGEL: Igen. Ha azt mondjuk, hogy Kuba megfelel a fenntartható fejlődés elvárásainak, nem azt mondjuk, hogy ez a nirvána, a legszebb élet, amit el tudsz képzelni. Úgy értem, igazából, nekem elég nagy a lábnyomom, és ez teszi az életemet olyan kényelmessé, mint amilyen. Ez ellentmondás, én ezt teljességgel elismerem. Ha mindenki úgy élne, ahogy én élek, akkor körülbelül öt bolygóra lenne szükség. Nincsen öt bolygónk. Ez olyan, mint a költségvetés kérdése. Kreatívnak kell lennünk és ki kell találnunk, hogy hogyan jöhetünk ki a legjobban, felismerve, hogy a költségvetésünk korlátozott.

GELLERMAN: Melyik volt a második ország Kuba mögött?

WACKERNAGEL: Sok karib-térségbeli és latin-amerikai állam van nagyon közel a hányadoshoz - a fenntarthatósági hányadoshoz, amit a kis lábnyom és a magas emberi fejlődés határoz meg.

GELLERMAN: Mi a helyzet az Egyesült Államokkal?

WACKERNAGEL: Az Egyesült Államok talán az egyik olyan ország, amely a legtávolabb áll a megfelelőtől. Az Egyesült Államoknak az egyik legnagyobb az egy főre eső lábnyoma a világon. Körülbelül hat Föld bolygóra lenne szükség ahhoz, hogy a hozzásegítse a világ népességét ahhoz, hogy mindenki a jelenlegi amerikai fogyasztási szokásokat vehesse föl.

GELLERMAN: Ha Kuba az egyetlen állam, ami megfelelő az önök fenntarthatósági indexe szerint, akkor ez nem túlzottan hízelgő a bolygó többi részének.

WACKERNAGEL: A fenntartható fejlődés valószínűleg a 21. század meghatározó kihívása: képesek leszünk-e biztosítani a jólétet, figyelembe véve azt, hogy egy Föld van, vagy nem? Ha nem, akkor egyre több és több összeomlást fogunk látni szerte a világon. Már most is láthatunk ilyeneket. Ami például ma Darfur-ban történik, az a forráshiány miatt bekövetkező igazán tragikus emberi összeroppanás egyfajta megnyilvánulása. De én hiszem, hogy van egy másik út, ami sokkal vonzóbb, az, amit a World Wild-life Fund (WWF) úgy hív, hogy "egy bolygós élet". És az elképzelés: hogyan tudunk jól élni egy bolygón?

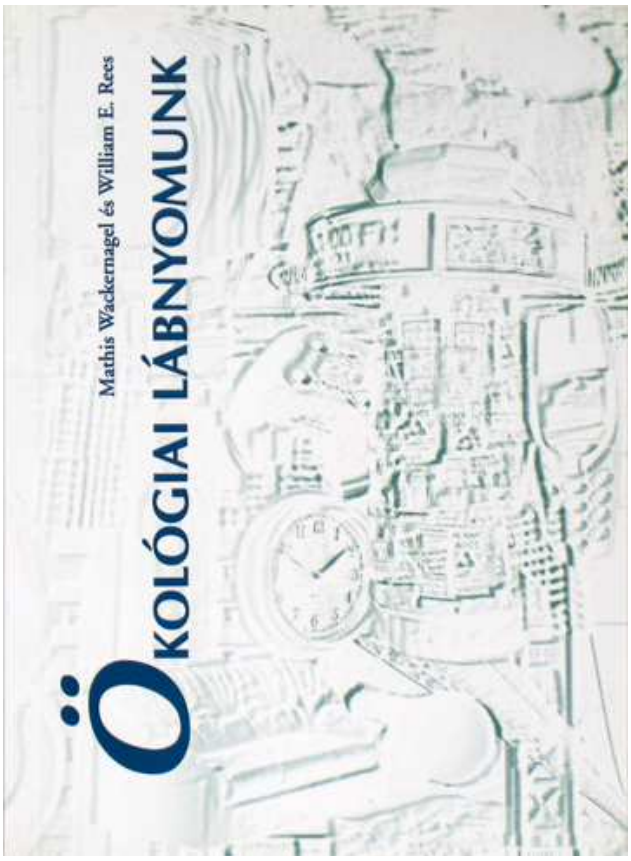

Mathis Wackernagel 2001-ben megjelent könyve

GELLERMAN: Mi van az én életemmel? Élhetem én az amerikai életstílust úgy, hogy azért az fenntartható is legyen? Vagy ez a kettő összeegyeztethetetlen?

WACKERNAGEL: Jelenleg az az infrastruktúra, ami az Egyesült Államokban épült ki, nagyon megnehezíti a kis lábnyommal járó életstílust. Mi tudjuk drámaian csökkenteni a saját személyes lábnyomunkat. Képes lehet valaki az egy bolygós életre egymaga és úgy, hogy ugyanakkor továbbra is része maradjon a maistream társadalomnak?

Valószínűleg ez még mindig jelent egy kis kihívást. De vannak az életünkben nagy döntések, amiket meg kell hozni. Úgy hívjuk ezt mi, hogy a "elsőként a lassú dolgok". Meg kellene néznünk, hogy azok dolgok, amikbe pénzt fektetünk - jobb helyzetbe hoznak-e minket vagy csapdák? A nagy döntések, amiket az életünkben meghozunk - hány utódunk lesz, például, milyen lakásba költözünk, milyen autót veszünk, ha az autós közlekedéstől függünk - nagy mértékben meghatározzák, hogy az elkövetkezendő évtizedekben milyen mértékű erőforrásokat fogyasztunk.

GELLERMAN: Nos, Wackernagel úr, nagyon köszönöm.

WACKERNAGEL: Örültem, hogy találkozhattunk. Köszönöm. ■

Global Footprint Network
Advancing the Science of Sustainability

TOMÁS GUTIÉRREZ ALEA

(1928. DECEMBER 11. - 1996. ÁPRILIS 16.)

Tomás Gutiérrez Alea kubai filmkészítő, több mint 20 játékfilm, dokumentumfilmek és rövidfilmek írója és rendezője. Művei éles betekintést nyújtanak a forradalom utáni Kuba életébe, és kényes egyensúlyt tartanak fent a forradalom támogatása és az ország szociális, gazdasági és politikai viszonyainak kritizálásában.

Gutiérrez munkái az átfogóan Új Latin-Amerikai Mozinak nevezett, 1960-70-es évekbeli filmes mozgalom a képviselői.

Ez a mozgalom, amelyet bizonyos szerzők "Harmadik Mozi"-nak, "Cine Libre"-nek vagy "Tökéletlen Mozi"-nak neveznek, elsősorban a neokolonializáció problémáival és a kulturális identitás kérdésével foglalkozott. A mozgalom elutasította mind a hollywoodi jellegű tökéletes kereskedelmiességet, mind pedig az európai művészfilm szerzőközpontúságát, és egy olyan mozit igyekezett létrehozni, amely a politikai és szociális változások eszköze. Nem kis részben a filmkészítők forráshiánya miatt az esztétika csak másodlagos szempont volt a mozi társadalmi funkciója után.

A mozgalom fő célja olyan filmek készítése volt, amelyekben a néző aktívvá válik, öntudatos résztvevőjévé a film diskurzusának.

A nézőknek az aktuális problémák elemzéseit mutatták be, remélve, hogy a közönség is tudatában van a problémának, és együtt keresték a megoldást, ami nem volt könnyű, lévén, hogy nem minden problémára létezik egyértelmű megoldás.

A pályafutásának kezdetei

Tomás Gutiérrez Alea 1928. december 11-én született Havannában, és egy jómódú, politikailag haladó családban nőtt fel.

Miután megszerezte a jogi diplomáját a Havannai Egyetemen 1951-ben, Gutiérrez filmezést tanult a Centro Sperimentale di Cinematografia-ban, Rómában, ahol 1953-ban végzett.

Erősen hatott rá az olasz neorealizmus, és az első filmjeit Rómában készítette kubai kollégájával, Julio García Espinosával, akivel együtt rendezték meg El mégano (A szénmunkás) című dokumentumfilmet.

Röviddel a Fidel Castro és Che Guevara vezette kubai forradalom 1959-es győzelme után, Gutiérrez, Esinosa és sok más fiatal filmes megalapította a kubai Instituto Cubano del Arte y la Industria Cinematográphicos-t , azaz a ICAIC-t.

Mint a forradalom lelkes támogatója, az ICAIC egy filmes kollektíva volt, amely hitt abban, hogy a filmnek kell a legfontosabb modern művészeti formának lennie, és a legjobb médium a forradalmi gondolatok terjesztésére a tömegek között. Gutiérrez Esta tierra nuestra-ja (Ez a mi földünk) volt az első dokumentumfilm, amit a kubai szocialista forradalom győzelme után készítettek.

Az ICAIC főleg dokumentumfilmekre és annak a formálódó korszaknak a filmhíradóira koncentrált, de végül játékfilmeket is gyártani kezdett, köztük Gutiérrez korai filmjeit, az 1960-as Historias de la Revolución-t (Kubai történetek) és az ICAIC első fikciós filmjét, az 1962-es Doce sillas-t (Tizenkét szék).

Legnépszerűbb munkái

Gutiérrez első széleskörben sikert aratott játékfilmje az 1966-os Muerte de un burócrata (Egy bürokrata halála) volt, ami rövid tisztelgés a filmvígjáték története előtt, közvetlen utalásokkal Buster Keaton, Stan és Pan, Luis Bunuel és mások munkái előtt.

A történet egy fiatalember kétségbe ejtő helyzetét követi figyelemmel, aki bürokratikus irodákon keresztül szeretné elérni halott bácsikája kihantolását és újratemetését, mivel a testet a személyi igazolványával együtt temették el.

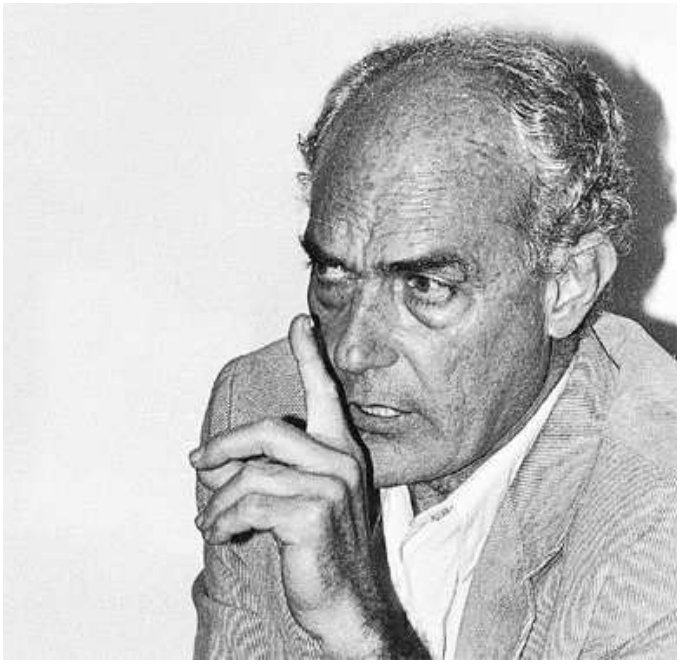

Tomás Gutiérrez Alea

TOMÁS GUTIÉRREZ ALEA FONTOSABB FILMJEI

- **Guantanamera (1995)**
- **Fresa y chocolate (Eper és csokoládé, 1994)**
- **Cartas del parque (Levelek a parkból, 1988)**
- **Hasta cierto punto (Bizonyos mértékig, 1983)**
- **La última cena (Az utolsó vacsora, 1976)**
- **Una pelea Cubana contra los demonios (A múlt démonai, 1972)**
- **Memorias del subdesarrollo (Emlékek az elmaradottságról, 1968)**
- **Muerte de un burócrata (Egy bürokrata halála, 1966)**
- **Las doce sillas (Tizenkét szék, 1962)**
- **Muerte al invasor (Halál a megszállóra, dokumentum, 1961)**
- **Historias de la revolución (Kubai történetek, 1960)**
- **Esta tierra nuestra (Ez a mi földünk, 1959)**
- **El Mégano (A szénmunkás, dokumentum, 1955)**
- **El faquir (A fakír, rövidfilm, 1947)**

Az Emlékek az elmaradottságról

Következő filmje, az 1968-as Memorias del subdesarrollo (Emlékek az elmaradottságról) volt az első kubai film, amit bemutattak az Egyesült Államokban a forradalom győzelme óta. A forgató könyv a kubai író, Edmundo Desnoes regényén alapul, amely magyarul is megjelent, Havannában egyedül címmel. A film egy Havannában élő kétes erkölcsű burzsoá értelmiségi visszaemlékezése a disznó-öbölbeli invázió és a kubai rakétaválság közötti nehéz időszakról.

A főhős vonakodik állást foglalni egyik vagy másik politikai vélemény mellett, és továbbra is utálja az országot maga körül, amiért az fejletlen és elmaradott. Az élete végül nihilbe fordul, olyan figurává válik, akire nincs szükség az új Kubában.

Egy önreflexív cameó szerepben Gutiérrez azt mondja, hogy ez a film egy "kollázs… egy kis mindennel". Gutiérrez az Emlékekben anyagok és filmstílusok szédítő kavalkádját használja, a dokumentum-stílusú narratív jelenetektől kezdve, hosszú, vágás nélküli, kézi kamerás felvételeket használó agitációs montázsjelenetekig, amelyek olyan korai szovjet filmeseket idéznek, mint Szergej Eizenstein. Az Emlékek különböző típusú médiumokat használ, többek között igazi dokumentum-felvételeket, fényképeket, archív- és híradófelvételeket, hollywoodi filmek részleteit, valamint Fidel Castro és John F. Kennedy beszédeit, hogy egy látszólag széttagolt filmnyelvet hozzon létre, ami direkt ellentétben áll a hollywoodi stílussal.

Noha a forradalom és a kubai társadalom kritikája volt nemcsak az Emlékek, de Gutiérrez összes munkájának a központi motívuma, Gutiérrez végig a kubai szocializmus elkötelezett támogatója volt.

Azzal együtt, hogy munkái aligha nevezhetők propagandának. Gutiérrez így fogalmazott az ellentmondásos nézőpontjával kapcsolatban: "…a mozi aktív és mozgósító hatású, ami a forradalmi folyamatban való részvételre sarkall.

Tehát, az nem elegendő, ha van egy agitáló és buzdító mozgósító mozink. Olyan mozira van szükségünk, ami támogatja és fejleszti a kritikai attitűdöt.

De hogyan kritizáljunk, és ugyanakkor erősítsük a valóságot, amibe alámerültünk?"

Karrierjének késői szakasza

A következő évtizedekben, Gutiérrez, erőit megosztva, a filmkészítés mellett fiatal filmeseket támogatott az ICAIC-en keresztül.

1972-ben és 1976-ban, egymástól függetlenül, Gutiérrez két történelmi játékfilmet fejezett be, Una pelea Cubana contra los demonios-t (A múlt démonai) és a La última cena-t (Utolsó vacsora). Mindkét film a spanyol gyarmati Kubában játszódik, és az ország imperialista múltjának, a vallásnak és a rabszolgaságnak az ellentmondásait és képmutatását vizsgálja.

Az 1983-as Hasta cierto punto (Bizonyos mértékig) volt Gutiérrez következő munkája. A film nézőpontja hasonló az Emlékek az elmaradottságról-éhoz, és egy dokumentum-filmes és egy dokkmunkásnő (Gutiérrez felesége, Mirta Ibarra játssza) részben önéletrajzi ihletettségű szerelmi történetét meséli el. A mozit néhol kicsit cenzúrázták, és a kubai kritikusok máig Gutiérrez egyik gyengébb munkájaként tartják számon, de ami még így is élvezhető film.

Tréfásan maga a rendező is úgy fogalmazott, hogy a film csak egy "bizonyos mértékig" volt sikeres.

A korai '90-es években Gutiérrez beteg lett, ami arra kényszerítette, hogy utolsó két filmjét barátja, Juan Carlos Tabío társrendezésével készítse el.

Ezek közül az első, az 1993-as Fresa y chocolate (Eper és csokoládé) lett az első kubai film, amit a legjobb külföldi film Oscar-díjára jelöltek.

A film történetének középpontjában egy elkötelezett marxista diák és egy feltűnő meleg művész konfliktusos kapcsolata áll.

Gutiérrez utolsó filmje, az 1994-es Guantanamera olyan hagyományos eszközöket használ, mint például a romantikus komédia, annak érdekében, hogy még árnyaltabb nézőpontot kínáljon Gutiérrez olyan régi témáihoz, mint az elmaradottság és a bürokrácia.

Titón, ahogyan a szerettei, a közelebbi barátai, a kollegái hívták, 68 éves korában hunyt el 1996. április 16-án. Havannában, a Cristóbal Colón Sírkertben temették el. ■

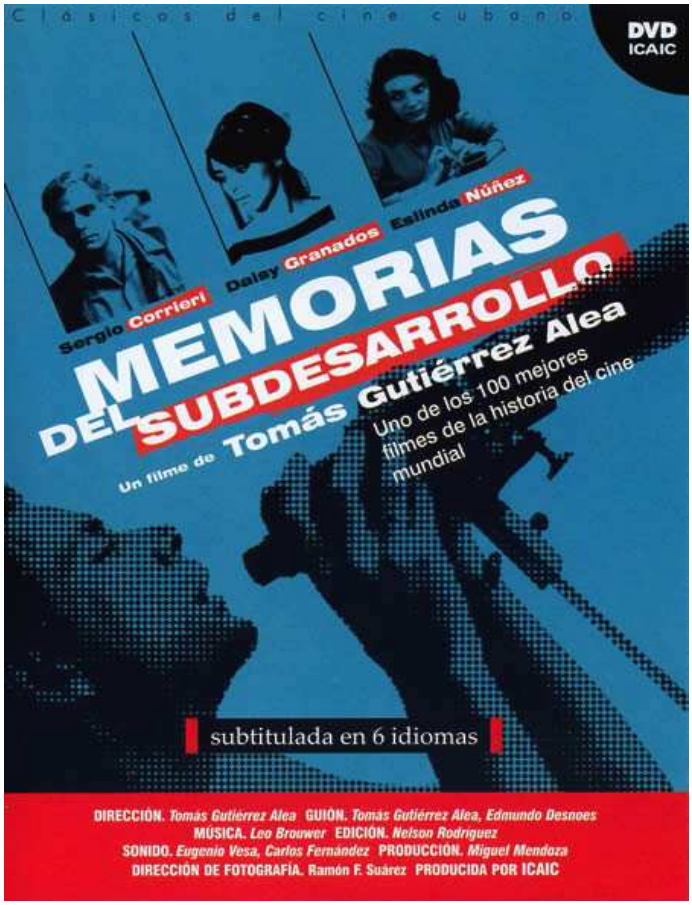

A Latin-Amerika Társaság, az elől szervezetek hagyományaihoz hasonlóan idén is megemlékezik a kubai forradalom évfordulójáról. Az évfordulón, január végén a híres, fent említett kubai filmet, az Emlékek az elmaradottságról fogjuk levetíteni. Magyar felirattal láttuk el a spanyol nyelvű játékfilmet, ami így igazi kuriózum mind a kubai forradalom híveinek, mind a filmbarátoknak. A pontos időről és helyszínről a honlapunkon tájékozódhatnak az érdeklődők. Érdemes feliratkozni a hírlevelünkre is, hogy azonnal informálódhassanak eseményeinkről.
Feliratkozni az info@latin-amerika.hu címen lehet.

AZ EGYKORI VENEZUELAI KERESKEDELMI MINISZTER RADIKÁLIS IRÁNYZATOT ALAPÍTOTT A VENEZUELAI EGYESÜLT SZOCIALISTA PÁRTBAN

Néhány nappal azután, hogy a szeptember 26-i parlamenti választásokon egymillió szavazatot veszítettek a forradalmi erők, elkezdődött a tanulságok levonása a Venezuelai Egyesült Szocialista Pártban (PSUV). A volt kereskedelmi miniszter, Eduardo Saman interjút adott a Lucha de Clases című újságnak, amely a Nemzetközi Marxista Irányzat (vagyis az IMT, amiről a Latin-Amerika havilap 2. számában, a 19, 20, 21. oldalán olvashatsz bővebben) venezuelai szekciójának lapja.

Az interjú számos venezuelai és latin-amerikai sajtóorgánumban megjelent és hatalmas vitát váltott ki. Ebben Saman egyik javaslata az volt, hogy hozzanak létre egy radikális irányzatot a PSUV-ben, amely terepe lehetne a forradalmárok közötti kritikus vitának. Az alábbi interjúban Eduardo Saman kifejti, hogy mit ért a radikális fogalom alatt, valamint, hogy mely kérdések szorulnak tisztázásra a közeljövőben.

Eduardo Saman

Lucha de Clases (L.C.): Vannak olyanok, akik azt mondják, hogy az ellenzék soraihoz csatlakozott. Igaz ez?

Eduardo Saman (E.S.): Egyáltalában nem. Ez csak egy kampány, amely az emberek félelmeivel játszik. Azt mondják, hogy "Saman átállt a barikád másik oldalára". Ez azonban hazugság. Én, mint eddig is, egész életemben, forradalmár maradtam, továbbra is a szocializmus és régi elvtársam, bajtársam Hugo Rafael Chávez Frías oldalán állok.

Az az igazság, hogy ezek a rágalmak, amelyeket a félelem váltott ki, növelték az általam alapított radikális irányzat népszerűségét a PSUV-n belül. Ezek az emberek félnek ennek a politikai eszmének a térnyerésétől, ennyi az egész.

L.C.: Az első interjújának közzététele óta már eltelt egy hónap. Mi volt a reakció a PSUV tagjai között?

E.S.: Lenyűgözően sok pozitív válasz érkezett. Sok telefonhívást, smst, e-mailt kaptam, sokan írtak nekem a Twitteren, Facebookon és a túlnyomó többség gratulált nekem az interjúhoz, és támogatták ennek az áramlatnak a létrehozását.

Úgy látszik, hogy egyre nagyobb a lelkesedés a PSUV-n belül.

Láthatólag az a gondolat, hogy hozzunk létre egy radikális irányzatot a párton belül, már sok ember fejében érlelődött, de eddig még nem jött el az az idő, hogy beszéljenek is erről a nyilvánosság előtt.

Azonban sokan megállapították, hogy a forradalom ezen szakaszában ez elmondhatatlanul szükséges. Vannak olyan csoportok, amelyek a munkásokat, a diákokat, a művészeket képviselik a PSUV-ban. Bennük egy dolog közös: ők forradalmárok, akik aktívan részt vesznek a forradalmi folyamatban, de komolyan aggódnak a bürokrácia és az ötödik hadoszlop (ötödik hadoszlopnak azt az ellenséget szoktuk nevezni, aki belülről támad egy országot, egy szervezetet - szerk.) miatt, és harcolni fognak ezen akadályok legyőzése érdekében.

Én is sok meghívást kaptam fórumokra, találkozókra, hogy megvitassuk ezeket a kérdéseket. Külön szeretném kiemelni a CELARG (egy államilag finanszírozott alapítvány latin-amerikai diákoknak) és a Catia (egy szegénynegyed Caracas közelében) valamint Valencia (város Carabobo tartományban) meghívását.

Igazából én nem vagyok szóvivő, aki azt szeretné, hogy ennek a vitának az eredményeképpen megváltozzon a párton belüli politikai érzés. Nekem rengeteg kapcsolatom van az emberekkel országszerte, akik megerősítették a javaslatom helyességét. Van sok PSUV tag Lara, Falcón, Táchira, Anzoátegui, Caracas, Miranda és Aragua tartományokban is, akik támogatják az elképzelésemet.

Távol vagyunk még attól, hogy szakadjon a párt, főleg, hogy ennek az áramlatnak az a célja, hogy egyesítse a pártot, elsősorban abban az értelemben, hogy harcosabb, sikeresebb, demokratikusabb párt legyen. Mi meg tudjuk akadályozni, hogy elinduljon az erózió a pártban.

L.C.: Mit jelent a radikális irányzat? Melyek az elvei és céljai?

E.S.: Mi most egy vitasorozatot szeretnék elkezdeni, így pontosat nem tudok még mondani ezekről. A radikális irányzat az én személyes ötletem volt. Amikor azt mondjuk, hogy radikális, az nem jelenti azt, hogy szélsőséges is. Mi nem vagyunk hívei a szélsőségességnek, sem pedig a fundamentalizmusnak. Mi csak komolyan aggódunk a forradalom sorsa iránt, és megpróbáljuk megállítani az előjogok elterjedését a pártban.

Elveink azonosak a párt kongresszusán elfogadott programelvekkel és alapszabállyal, ugyanakkor a marxista filozófia is a részét képezi. Meg kell védeni ezeket az elveket, hogy a bolivári forradalom és a kapitalista kizsákmányolás elleni küzdelem visszanyerje valódi lényegét. Csak ez lehet a radikális irányzat igazi szerepe, hogy ne tévesszen célt.

Mi természetesen a korrupció és a bürokrácia ellen is harcolunk, azonban ezek csak részei a gondoknak. A fő probléma az, hogy Venezuelában nincs meghatározva, hogy mi is a szocializmus valójában. Vissza kell térnünk az eredeti meghatározáshoz. Nekünk a tömegekért kell harcolnunk, az emberek életkörülményeinek javításáért, úgy hogy közben rávilágítunk a bankárok, a tőkések hazug és csaló világára.

Természetesen nem csak a nagyobb termelékenységért és hatékonyságért küzdünk. Harcolunk azért a szocialista modellért, amely teljesen különbözik a kapitalizmustól. Szét kell törnünk a munkásokat, a parasztokat és a bérből és fizetésből élőket leigázó kizsákmányolás láncait.

Fontos hangsúlyozni, hogy a múltban nálunk nem a korrupció volt az egyetlen probléma. A Negyedik Köztársaság idején (Chávez elnökségét megelőző politikai időszakban) azt mondták az embereknek, hogy ha a korrupció megszűnne, akkor a kapitalizmus tökéletes rendszer lenne. De ez nem igaz.

Szükségünk van a szocialista meghatározásokra, amelynek a célja, hogy megoldást találjanak a kapitalizmust meghaladására. Ha például valamely gyárat államosítjuk, vagy új üzemet hozunk létre, meg kell határozni ennek a szocialista kereteit. Meg akarjuk változtatni a termelési eszközöket, annak érdekében, hogy az embereket, a közös célokat szolgálják közösségi tulajdonként. A szocialista modell nem arról szól, hogy egy vagy több egyénnek profitot termel, hanem kielégíti az emberek alapvető szükségleteit.

L.C.: Hazánkban ellentmondásos vita alakult ki az államosítás, a kisajátítás körül. Megosztaná velünk a véleményét mindezekről?

E.S.: Ez egy fontos kérdése a forradalomnak. A jobboldal Venezuelában azt mondja, hogy ezek törvénytelen dolgok, támadás a magántulajdon ellen és a kommunizmus felé viszi az országot. Mindennek az a célja, hogy félelmet keltsen az emberekben, a félelem pedig bizonytalanságot okozzon. A jobboldalnak ez is a jelszava: "Vigyázzatok! Ők mindenre rá akarják tenni a kezüket", és sok kisvállalkozó úgy is érzi, hogy veszélyben van vállalkozása. Az emberek azt hiszik, hogy elveszthetik az autójukat, a hűtőszekrényüket, a sütőjüket, stb. Nem erről van szó, amint azt a barátunk, Alan Woods, a Nemzetközi Marxista Tendencia (IMT) vezetője nemrégiben kiadott írásában is megjegyzi, ezek az államosítások tovább növelik a kisvállalkozók és a kisvállalkozások jogait. Nem vagyunk a magántulajdon ellen, de küzdünk a termelés és a források elosztásának megváltoztatásáért, ez pedig két különböző dolog.

LUCHA DE CLASES
Voz de Trabajadores y Jóvenes Marxistas del PSUV
"Carlos Marx tiene razón: Toda la historia de la humanidad está signada por la lucha de clases." (Hugo Chávez)
Para aplastar a los escuálidos en las elecciones: ¡Reimpulsar el PSUV con el marxismo!
¡Ha nacido Lucha de Clases! Voz de trabajadores y jóvenes marxistas del PSUV
Los marxistas y la Quinta Internacional
Los capitalistas pasan la factura de la crisis a los trabajadores
NACIONAL: La banca debe ser estatizada
SINDICAL: La lucha de los trabajadores del cemento
La lucha de las trabajadoras y trabajadores de las fábricas ocupadas Inaf y Gotcha continúa
Respuesta de Alan Woods a Teodoro Petkoff
Corriente Marxista Internacional CMI
www.luchadeclases.org.ve

A Lucha de Clases, azaz az Osztályharc című, venezuelai marxista újság címlapja

Azt akarjuk, hogy töröljék el azt a rendszert, amelyben egyes emberek úgy gazdagodnak meg mértéktelenül, hogy kizsákmányolják az emberi munkaerőt, miközben mindazok, akik verejtékükkel hoznak létre értéket, nem részesülnek az általuk termelt értékek hasznából.

Az is a kapitalizmus ellentmondása, hogy hatalmas nyomás nehezedik azokra, akik nyolc, tíz vagy tizenkét órán keresztül robotolnak a gyárakban, miközben több tízezer ember munkanélküli, miközben készek lennének dolgozni, de a kapitalizmus munkanélküliségre, nyomorra ítélte őket.

Nézze, az igazat megvallva ma már nem is sokat kellene az embereknek dolgozni. A mai modern technológiának köszönhetően jelentősen csökkenhetne is a napi munkaidő. Az emberek több időt fordíthatnának a sportolásra, a kultúrára vagy a családjukra. De a tőkések még több hozzáadott értéket akarnak kipréselni a dolgozókból. Ezt a kizsákmányolást akarjuk mi megszüntetni, úgy, hogy véget vetünk ennek a rendszernek.

L.C.: Hogyan kívánják ezt a radikális irányzatot felépíteni?

E.S.: A koncepció, ahogy én javasoltam, és ismétlem, ez csak egy javaslat, az az, hogy egy három szakaszból álló modell szerint építsük fel ezt az irányzatot. Az első lépés az "agitáció", avagy a "javaslatok megtárgyalása" lenne. Ez lenne az a szakasz, amikor fórumokon, találkozókon megvitatnánk az ötleteket és szavaznánk ezekről.

Az itt született ötleteket írásba foglalnánk és ezeket a dokumentumokat más csoportok, kollektívák is meg tudnák tárgyalni, ők is tehetnek hozzá észrevételeket. Itt lépnénk át a második szakaszba, ahol kialakíthatnánk az "irányzat jövőbeli útját". Itt gyűjtenénk össze mindazokat a javaslatokat, amelyeket át is adnánk a PSUV vezetésének, tagságának, hogy ismertessük, hogy mi történt eddig, és elmondjuk, hogy mit is kell tenni annak érdekében, hogy a bolivári forradalom tovább tudjon fejlődni. Ez lenne az irányzat tényleges megalapozása.

A harmadik szakasz a szervezet kialakítása, amely azt jelenti, hogy találkoznánk a PSUV aktív és harcos tagjaival, megismertetnénk velük az elképzeléseinket és létrehoznánk a helyi csoportjainkat.

Ezekre sort lehetne keríteni 2011 első negyedévében. A radikális irányzatnak részt kell venni a PSUV harcában, hogy tovább folytatódhasson a bolivári forradalom. ■

VÁLASZTÁSOK AZ USA-BAN: A MEGTÉVESZTETT FELHÁBORODÁS

AZ ÉSZAK-AMERIKAI POLITIKAI HELYZETRŐL

Az kongresszusi választásokat az Egyesült Államokban olyan mértékű félelem, düh és kiábrándultság jellemezte, amit én eddigi életem során még sohasem láttam ebben az országban.

A Tea Party mozgalom egyik óriásplakátja

A demokraták vannak hatalmon, és így céltáblái a politikai és szocioökonómiai helyzetünk miatti felháborodásnak. A Rasmussen Intézet egy múlt havi felmérése szerint a megkérdezett "átlag amerikaiak" több mint a fele pozitívan értékeli a "Tea Party" (ultrakonzervatívok tömörülése - a szerk.) mozgalmat. Ezek a számok a frusztrált hangulatot jeleznek.

Az aggodalmak pedig igencsak megalapozottak. Több mint 30 éve stagnálnak, vagy csökkennek népünk többségének bevételei. Ezzel egyidejűleg a munkaidők egyre nőttek, és a szociális biztonság pedig egyre csökkent. Az eladósodottság is egyre nő. Másrészt az emberek egy kis részének mind több pénz van a zsebében, a szociális egyenlőtlenség nagyobb, mint valaha.

Ez mindenekelőtt annak a következménye, hogy gazdaságunkat hatalmába kerítette a finánctőke. Ez a folyamat a 70-es években kezdődött; ezzel párhuzamosan a belföldi termelés egyre csökkent. Ezt a folyamatot a mániákus dereguláció segítette elő. Főleg a Wall Street követelte a szabályozás csökkentését. A közgazdászok pedig a "piachatékonyság" mítoszától elvakítva támogatták.

Az emberek tudják, hogy a bankárok, akik nagyrészt felelősek a válságért, és akiket közpénzekből mentettek meg a csődtől, ma úsznak a rekordprofitokban és bónuszokban. Ezzel egyidejűleg a hivatalos munkanélküliség 10 százalékon stagnál, a termelő ágazatok teljesítménye pedig válság-szinten áll. Ebben az iparágban minden hatodik ember munkanélküli, és kérdéses, hogy a jó munkahelyek visszajönnek-e valaha is.

Az emberek joggal várják a válaszokat. De nem kapják meg őket, vagy csak a homályos meséket hallanak, amik önmagukban helyesnek tűnnek, feltéve, ha félretesszük szkepszisünket, és belehelyezkedünk ezeknek az embereknek az irracionális és manipulatív gondolatvilágába.

Fatális hiba volna a Tea Party ostobaságán gúnyolódni.

Jobb lenne kitalálni, hogy mi áll ennek a népszerű mozgalomnak a hátterében, és megkérdezni magunktól, hogy az emberek, akik joggal dühösek, miért csatlakoznak a szélsőjobboldalhoz ahelyett, hogy konstruktív szervezkedésbe kezdenének, mint ahogyan a harmincas években a "depresszió" idején (pl. lásd az Ipari Szervezetek Kongresszusát [CIO]).

A Tea Party szimpatizánsai azt mondják, minden tönkrement: az intézmények, a kormány, konszernek, gazdaság - semmi sem működik már.

A demokraták nem engedhetik meg maguknak, hogy szidják azt a politikát, mely ebbe a katasztrófába sodorta az országot, már ami a munkanélküliséget és az ingatlanárveréseket illeti. Bár Ronald Reagan és republikánus utódai lehetnek a fő bűnösök, mindenesetre ez a fo-lyamat már Jimmy Carter alatt elkezdődött, és Clinton kormányzása alatt felgyorsult.

Elnökjelöltként Barack Obama számára a legfontosabb választási klientúrát a pénzintézetek jelentették. Alig egy generáció alatt a pénzintézetek óriási hatalmat szereztek gazdaságunk felett.

Adam Smith egy konok, radikális közgazdász volt a 19. századi Angliában. Úgy hitte, hogy a társadalom birtokosai a hatalom mérvadó alakítói. Az ő idejében ezek a kereskedők és manufaktúra-tulajdonosok voltak. Ők gondoskodtak arról, hogy a kormánypolitika mindig pontosan az ő érdekeik szerint alakuljon, bármilyen "szomorú" is legyen ez az angol nép számára.

A tengerentúliak még inkább szenvedtek az "európaiak nyers igazságtalanságától". Azonban ez sem nélkülözött minden érdeket.

A közgazdász Thomas Ferguson felállított egy elméletet a politika és a befektetési ágazat kapcsolatáról. Ez Adam Smith tételének modern, finomított változata.

Ferguson szerint a választások jó alkalmat jelentenek a befektetői csoportok számára az állam feletti ellenőrzést megszerezni, amennyiben kiválasztják a hatalom azon építészeit (értsd a:

politikusokat), akik hasznosak érdekeik szempontjából.

Ferguson elmélete nagyon hasznos, ha hosszú távú politikai prognózist készítünk.

Alig meglepő, sőt egészen természetes, hogy azok a központok, ahol minden gazdasági hatalom koncentrálódik, minden politikai folyamatot ellenőrizni akarnak. Mindenesetre az Egyesült Államokban bámulatos a sebesség, amivel mindez végbemegy.

A konszernek nagykutyái, ha azzal vádolják őket, hogy mohók, vagy nem törődnek vele, hogy a társadalom tönkremegy, azzal érvelnek, hogy az ő feladatuk a maximális profit elérése és a lehető legnagyobb piaci részesedés biztosítása. Ez - jogilag - az ő kötelességük. Ha ezt nem teljesítenék, leváltanák őket mások, akik ezt megteszik.

Mindezek mellett ezek az emberek nem törődnek a rendszerkockázatokkal, vagyis nem törődnek azzal, hogy nagy a valószínűsége annak, hogy tranzakcióik az egész gazdaság kárára lehetnek. Az ilyen "külső dolgok" nem érdeklik őket, nem azért mert ők rossz emberek, hanem mert ez a dolog természetéből adódik.

Ha egy buborék kipattan, azok az emberek, akik nagy tétekben játszottak, az állam védelmező karjaiba menekülnek. A "bailout"-ok (felvásárlások) politikája valóságos állami biztosítássá vált. De ez csak egyike annak a számtalan perverzitásnak, amik ahhoz vezettek, hogy a piacok mind kevésbé hatékonyakká válnak.

"Mind erősebben érik az a felismerés, hogy pénzügyi rendszerünk ciklikusan a világvége felé tart", írták Peter Boone és Simon Johnson közgazdászok a Financial Times-ban januárban. "Mindig, mikor megbukik [a pénzügyi rendszer], rábízzuk magunkat a pénzadományokra és a fiskális politikára, mely ezt felvásárolja. Ez arra tanítja a pénzügyi szektort, hogy menjen bele a legnagyobb rizikókba, ahol zsíros nyereséget szerezhet magának. Nem kell aggódni a költségek miatt." Mivel azt az adófizetőknek kell leszurkolniuk a bailout-ok és más trükkök által.

"Ily módon", írják "lehetővé válik a pénzügyi rendszer számára a további játék, és az újabb bukás".

A világvége-metafora nem csak a pénzügyi rendszerre illik. Az "Amerikai Petróleum Intézet"(API), amely a kereskedelmi kamara, és más üzleti csoportok mögött áll manapság fokozottan igyekszik meggyőzni a közvéleményt, hogy az embereknek nem kell tartaniuk az általunk okozott globális felmelegedés következményeitől.

Az észak-amerikai Tea Party ultrakonzervatív mozgalom hívei. "Védd meg a szabadságodat a szocializmustól" - hirdeti a transzparens

A közvélemény kutatások azt mutatják, hogy ezen kampányuk igen sikeres. Gyakorlatilag a 2010-es kongresszusi választások valamennyi republikánus jelöltje tagadta a klímaváltozás létezését.

Ám a menedzserek, akik emögött a propaganda-hadjárat mögött vannak, pontosan tudják, hogy a globális felmelegedés valóság, és hogy a jövőnk meglehetősen sötéten fest. Ám az emberek jövője is az egyike azoknak a "külső dolgoknak", amelyeket egy menedzsernek nem szabad figyelembe vennie a piacgazdaság érdekében. Ám ha bekövetkezik a "worst-case-scenario", vagyis a legrosszabb forgatókönyv, már őket sem tudja a közvélemény megmenteni.

Éppen elég öreg vagyok ahhoz, hogy megélhettem azokat a rémítő napokat, amikor a tisztességes Németország egy barbár náci-állammá torzult, hogy egy disztingvált német történész, Fritz Stern szavait idézzem. 2005-ben írt Stern egy cikket, és Amerika jutott eszébe, mikor visszagondolt "arra a történelmi folyamatra, melynek során a nép, csalódva az összeomlott szekuláris világban, megmentőjét a téboly világába való menekülésben látja."

A világ túl bonyolult ahhoz, hogy a történelem valóban megismételje önmagát. Ennek ellenére emlékeznünk kell bizonyos történelmi leckékre, miközben ezen választási ciklus eredményeit vizsgáljuk.

Mindenki számára, aki alternatívákat keres a félrevezetett haragot és felháborodást más irányba terelni, akik segíteni akarnak a számtalan apátiába esett emberen, hogy megszervezzék magukat, akik egy jobb jövőért akarnak tenni, nagyon, nagyon sok feladat van még.

Noam Chomsky
Fordította: Slakta Norbert

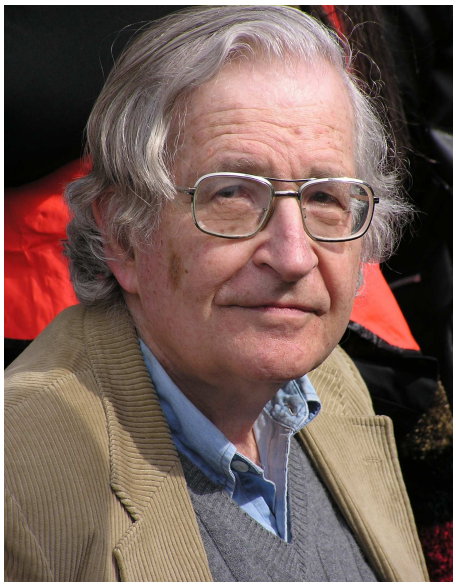

Noam Chomsky (1928. december 7.) észak-amerikai nyelvész, filozófus, politikai aktivista, előadó és lektor, forradalmi gondolkodó, tagja az IWW, Industrial Workers of the World (Ipari Munkások Világtanácsa) nemzetközi munkásuniónak

OSCAR NIEMEYER, A VILÁGHÍRŰ ÉPÍTÉSZ 103 ÉVES

Építészeti és politikai hitvallása évtizedek óta mit sem változott, pedig Oscar Niemeyer világhírű brazil építész, a 20. századi építőművészet (egyik) legismertebb alkotója, már 103. születésnapját ünnepli.

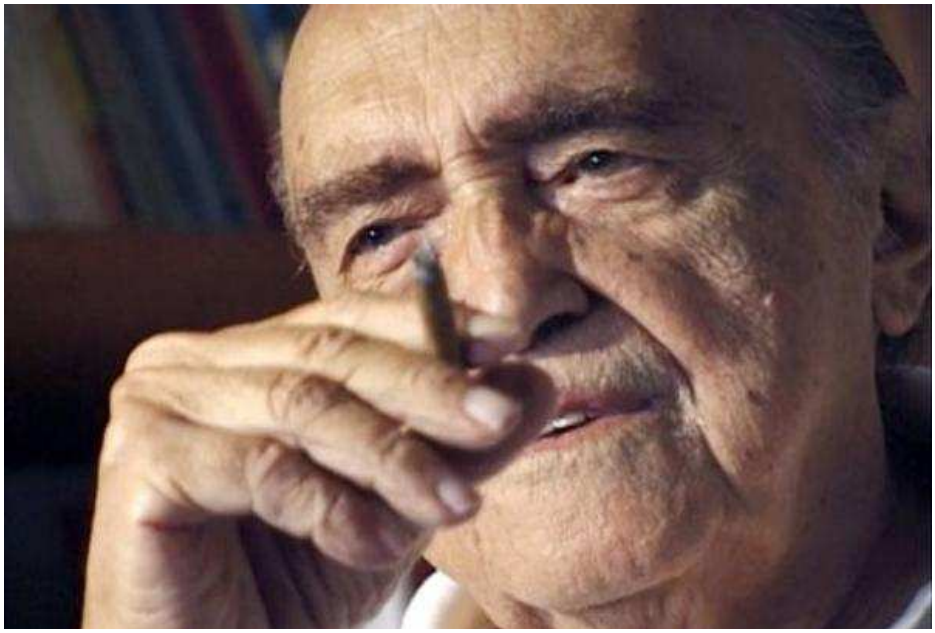

Oscar Niemeyer 102 éves korában

Bár manapság már többet pihen, legfontosabb feladatai között tartja számon, hogy kiálljon a szegényekért, akikből - gazdasági fellendülés ide vagy oda - Brazíliában még mindig sok van.

Évtizedek óta a baloldali eszmék elkötelezett híve, újabban pedig azzal hallatott magáról, hogy írt egy dalt a nyomornegyedekben élő emberek életéről. A Tranquilo com a vida (Békében az élettel) című dal szövegének és zenéjének javarészét Niemeyer szerezte és Edu Krieger zenész szólaltatja meg. Az interneten már hallható a mű.

A zene azonban csak játék Niemeyer számára, az igazi szenvedélye mind a mai napig az építészet. Niemeyer tervei alapján épült Brazília futurisztikus fővárosa, Brazíliaváros, illetve még kb. 600 épület, egyebek mellett a New York-i ENSZ-székház. Az általa tervezett épületek stílusteremtő látásmódját dicsőítik.

A futurizmus képviselőjének tekintett Niemeyer Brazília mellett Olaszországnak, Spanyolországnak, Franciaországnak, és más országoknak is tervezett épületeket.

Az 1940-es évek végére ismert építésszé és radikálisan baloldali gondolkodóvá vált - 1945-ben be is lépett a brazil kommunista pártba, és ezért, amikor 1947-ben a Yale Egyetem felkérte professzorának, nem kapta meg az amerikai vízumot. Eszméi mellett idős korában is kitartott. Barátja, Fidel Castro szerint: "Niemeyer és én vagyunk az utolsó kommunisták ezen a bolygón".

Egy példa a rengeteből: Niterói Kortárs Művészeti Múzeum

"A kommunista építészet helye Moszkvában van" - mondták az 1964-es jobboldali puccsal hatalomra került katonák. Niemeyer irodáját felforgatták, megrendeléseit lemondták, ő pedig önkéntes száműzetésbe vonult: irodáját Párizsban, a Champs-Elyséen rendezte be. Csak 1985-ben, a demokratikus választás után tért vissza hazájába.

Idős korában a venezuelai elnök sokat emlegetett, emblematikus kézmozdulatát formázó, Washington felé tájolt emlékművet tervezett a szocialista Hugo Chávez tiszteletére.

Élete és munkássága

Az ember - akinek szemeiben Le Corbusier, az építészet pápája szerint Rio de Janeiro hegyei tükröződnek - 1907. december 15-én született Rio városában egy német származású családban.

Építészeti tanulmányait 1934-ben fejezte be az Escola de Belas Artes hallgatójaként, és példaképeivel, Lucio Costával és Le Corbusier-vel kezdett dolgozni.

1947-ben részt vett a New York-i ENSZ-palota tervezésében, az ötvenes

években hazája új fővárosa, Brazília-város tervezése kötötte le. Az 1964-től 1985-ig tartó katonai diktatúra idején üldözték, dolgozni sem engedték.

Munkáinak többségét a terekkel és felületekkel való nagyvonalú bánásmód jellemzi. Szakmai hitvallásához tartozik az is, hogy meg akarja lepni az embereket. *"Ez az építészet feladata, hogy küzdjön egy jobb világért, amelyben az építészet mindenkit, és nem csak kiváltságos csoportokat szolgálna"* - mondta nemrégiben a The Art Newspaper című brit művészeti folyóiratnak.

A brazil oktatási miniszter Lúcio Costa irodáját kérte fel a Nevelési és Egészségügyi Minisztérium új, Rio de Janeiró-i épületének megtervezésére, ő pedig a program vezetését Niemeyerre bízta. A terveket a Brazíliában vendégeskedő Le Corbusier-vel közösen kellett készítenie, és a svájci építész jelentősen hatott szemléletére, gondolkodására.

Az 1939-es, New York-i Világkiállítás brazil pavilonját Costával közösen tervezte; az épület annyira szép lett, hogy jutalmul New York polgármestere átadta neki a város kulcsait.

1940-ben Belo Horizonte polgármestere, Juscelino Kubitschek megbízta a Pampulha-tó partján kialakítani kívánt új városrész megtervezésével. Az építkezést 1943-ban fejezték be.

Az 1942-ben elkészült Assisi Szent Ferenc templom, feszített szerkezetű vasbeton templom egyedien kialakított, aszimmetrikus, ívelt, előtetőszerűen túlnyúló héjfelületeit az egyház túlságosan ridegnek találta. Elégedetlenek voltak az oltárképpel is - olyannyira, hogy a templomot csak 1959-ben szentelték fel.

Konstruktivista stílusban formálta meg Rio de Janeiróban a Boavista Bank épületét (1942-1947).

Az államelnökké választott Juscelino Kubitschek újabb feladattal bízta meg Niemeyert és korábbi főnökét, Lúcio Costát. A cél az volt, hogy Rio de Janeiro dominanciája mellett Brasiliát tegyék meg a gazdasági és társadalmi élet másik fő pólusává, melynek legfőbb eszközét az építészetben találták meg. Niemeyer feladat az épületek megtervezése volt, Costa pedig a városszövetért volt a felelős.

A végeredmény nagyobb hatású lett, mint az eredetileg gondolták volna. Nem csak új fővárost adtak az országnak, de elsősorban Niemeyer épületinek köszönhetően, kialakult a modern brazil építészet is, a maga jellegzetes stílusjegyeivel.

Hogy csak az 1960-ra befejeződő városépítés legfontosabb eredményeit említsük: felépült Nemzeti Kongresszusi Központ, az új központi katedrális, a Nemzeti Múzeum, a Nemzeti Könyvtár és az új elnöki palota.

A diktatúra bukása után, a visszatérés új lendületet adott neki. 1988-ban Pritzker-díjjal, az építészet Nobel-díjával tüntetik ki. 1996-ban átadják egyik leghíresebb munkáját, a Niteroi városában lévő kortárs múzeumot (Niterói Contemporary Art Museum).

2002-ben pedig az Oscar Niemeyer Museumot Curitiba városában. 2003-ban őt kérték fel a londoni Serpentine Gallery akkori pavilonjának kialakítására. Három évvel ezelőtt Carlos Marighella-nak, a brazil forradalom egyik atyjának, marxista írónak készített új síremléket, halálának harmincötödik évfordulójára.

Egészségi állapota az utóbbi egy-két évben kissé megrendült, Niemeyer számára azonban a munka az életelixír.

Majdnem minden nap bemegy irodájába, ezen nem is akar változtatni. *"Mindig azt mondom, hatvanéves vagyok, és boldog, hogy mindent megtehetek. Az én koromban jobb, ha elfoglalt az ember, és nem jut ideje semmiségeken töprengeni"* - foglalta össze életfelfogását. ■

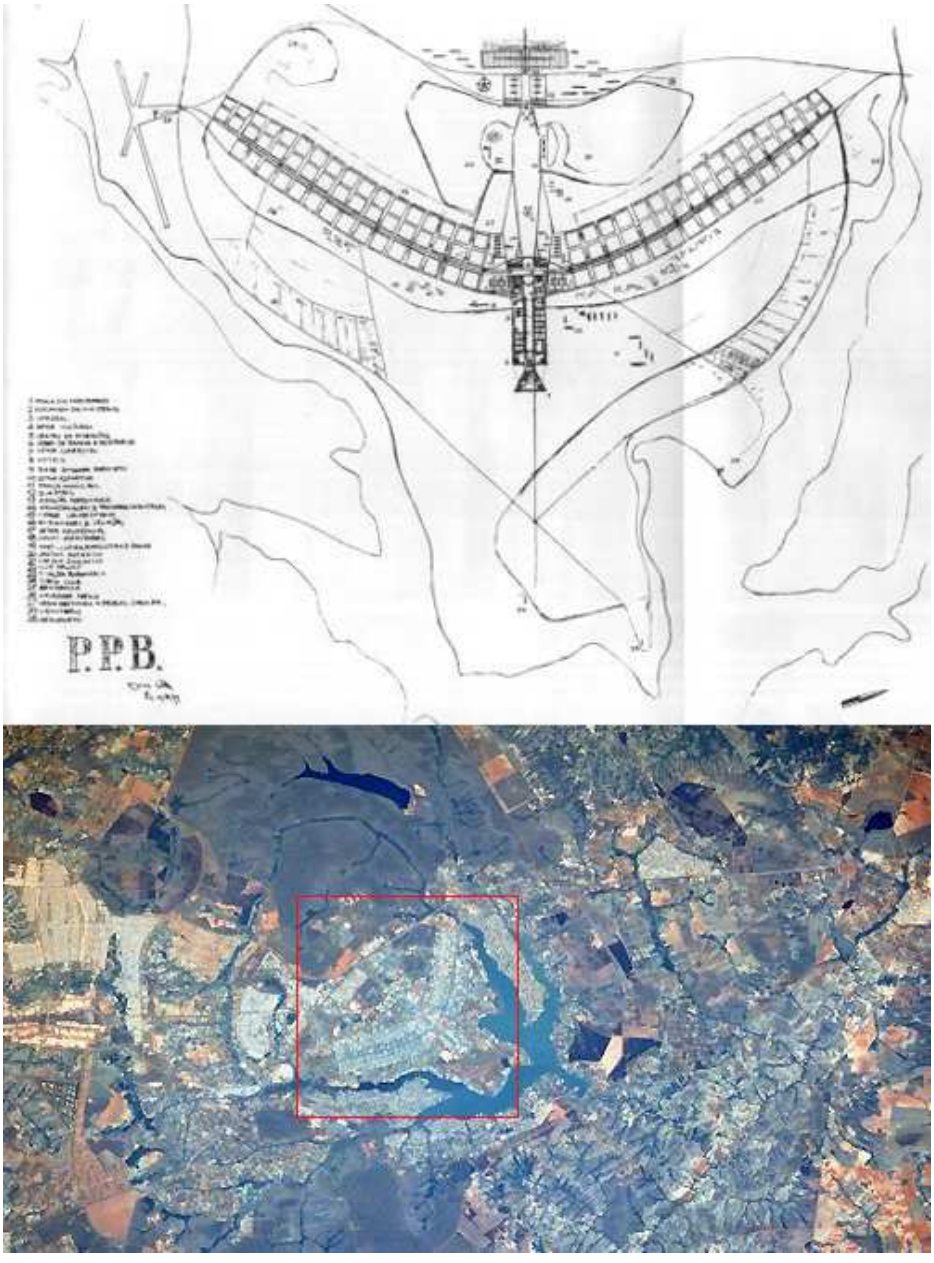

Brazíliaváros alaprajza egy eredeti tervlapon és a mai állapot a NASA műholdképén

EGY MAJA-KICSE KÖLTŐ

Simor András, költő és műfordító 2010. november 26-án mutatta be a Magyar-Kubai Baráti Társaság rendezvényén a magyarul első alkalommal megjelent guatemalai Humberto Ak'abal Denevérek tánca című verseskötetét.
Az alábbiakban közöljük a könyv előszavát, amelyet Simor András írt. A könyv utánvételben megrendelhető nálunk az info@latin-amerika.hu címen is 500 forintért (plusz postaköltség).

Humberto Ak'abal 1952-ben született Guatemalában, Totonicapán körzet Momostenango nevű, kicse indiánok lakta községében. Két éves, amikor az Egyesült Államok szervezte puccs megdönti Jakobo Arbenz elnök haladó kormányát, és kezdetét veszi, az amerikai kormány közvetlen támogatásával a guatemalai hadsereg majd négy évtizedes rémuralma a felperzselt föld taktikájával, paramilitáris szervezetekkel, az indián lakosság népirtásával, több mint 450 maja falu felégetésével, egy millió ember lakóhelyéről való elűzésével. Rigoberta Menchú 1992-ben Nobel-békedíjat kapott, mert felhívta a nemzetközi közvélemény figyelmét a Guatemalában folyó népirtásra.
"Félelem / lépkedett a levegőben. // …mikor a háború / földünkre érkezett." (Hallgatag szél), "és szél viszi szerte a visszhangot: / Ajkamisanel! Ajkamisanel! Ajkamisanel! / Gyilkosok, gyilkosok, gyilkosok!" (Virágarcú fájdalom)

Humberto Ak'abal családja jellegzetes monostenangói kicse indián család, megélhetőségüket a fővárosba vitt, juhgyapjúból készült szövetek eladása biztosította. Az iskolát tizenkét éves korában elhagyó fiú vitte édesanyjával a gyapjúkötegeket a rozoga autóbuszhoz, dolgozott a fővárosban szolgaként, pénzt kuporgatva élete első könyvének, a Dorian Gray arcképének megvásárlására, hordárként, utcaseprőként, elvállalva mindent, ami adódott.

Kitanultam az élet ízét,
mint bármelyik szegény indián.

A többi íz
fölösleges nekem.
(Az íz)

Első verseskönyve 1990-ben jelent meg, azóta tizenhét verseskönyvet, két elbeszéléskötetet adott ki, számos nemzeti és nemzetközi díjat kapott, munkái angolul, franciául, héberül, hollandul, németül, olaszul, portugálul is megjelentek.

Humberto Ak'abal verseit maja-kicse nyelven írja, és saját maga fordítja őket spanyolra.

"Maja-kicse énekes vagyok - kezdi legutóbbi könyve előszavát - egy történelemmel és nyelvvel rendelkező néphez tartozom."

Szülőhelyét, ahol jelenleg is él, tartja költészete elsődleges forrásának, indián nagyszüleinek és szüleinek életét, hagyományait: "Népemet akarom könyvem szereplőjévé tenni."

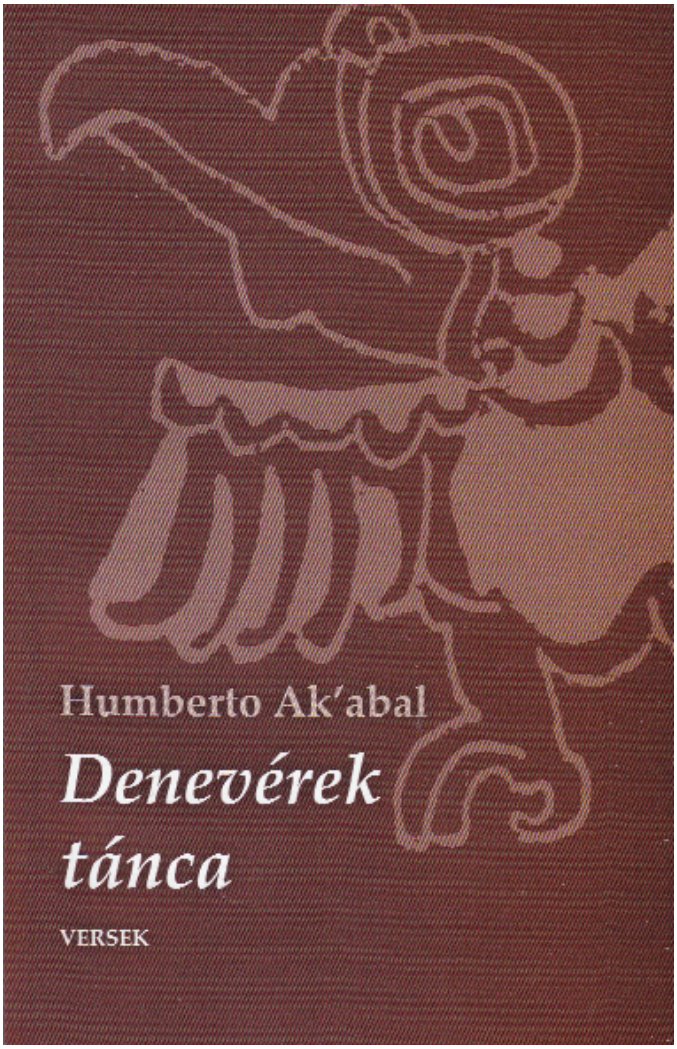

Kétnyelvű költőként tartják számon, hiszen maja-kicseül és spanyolul beszél, olvas, ír.
"Nem a spanyol nyelvet szívtam magamba, / mikor világra jöttem.", és a spanyol nyelvet idegen nyelvnek nevezi, amelyet úgy használ, "mint ki új kulcsot forgat, / másik ajtót nyit ki, másik világba lép be." (A vér öreg éneke)

Idézzünk néhány verset, amelyek a költészete forrásául szolgáló maja-kicse nyelvről szólnak:

Venus, maja-kicse nyelven:
yekoq'ij
(aki fölkelti a napot).
(Venus)

Amikor valaki útra kel,
kicse nyelven azt mondják:
Kin tij wa nube
(megeszem az utamat)
Vagy: kin chap utza'm ri be
(megragadom az út orrát)
(Az utazás)

Falum piacára
kora reggel
megérkeznek a szavak.
Vidám hely,
megízlelheted ott,
milyen ízes nyelv a maja-kicse.
(Ízes nyelv)

Tegyünk hozzá az idézettekhez még egy verset, A tűz énekét. Ezt a költeményt Ak'abal maja-kicse hangutánzó szavak verssé komponálásával alkotta. "A hangutánzó szavaknak központi szerepe van ebben a költészetben, lehetővé teszi Ak'abal számára, hogy hallja és értse a lényeket és a dolgokat" - írja Francisco José Cruz, a költő spanyol kiadója és méltatója. A tűz éneke a spanyol kiadásban is csak maja-kicse hangutánzó szavakkal szerepel, egyetlen

nyelvre sem fordítható le, noha a magyar ropog ige mintha a maja-kicse hangutánzó szó rokona volna.

Waq' waq' waq' waq'…
Waq'aq' waq'aq' waq'aq' waq'aq'…
Q'aq q'aq q'aq q'aq…

Rop rop rop rop…
Ropop pop pop pop pop pop pop pop…
Ropop ropop ropop ropop…

Tussssssssssss…
Tussssssssssss…

Waq' waq' waq' waq'…
Waq'aq' waq'aq' waq'aq' waq'aq'…
Q'aq q'aq q'aq q'aq…

Rop rop rop rop…
Ropop pop pop pop pop pop pop pop…
Ropop ropop ropop ropop…

K'ilix k'ilix k'ilix k'ilix…
K'ilin k'ilin k'ilin k'ilin…

Waq' waq' waq' waq'
Pop pop pop pop…

Waq'aq' waq'aq' waq'aq' waq'aq'…
Ropop ropop ropop ropop…

Q'aq' q'aq' q'aq' q'aq
Pop pop pop pop
Tussssssssssss…
(Ubixonik ri q'aq')

Költészetének közvetlen ihletője Momostenango. Házuk, amelynek nem voltak ajtói, és keresztrúd sem kellett, mert "csak a hideg és mi léptünk be oda" (Ajtók nélkül), illetve a nap, a nádtetőn át vagy a tetőcserepek közé férkőzve, miközben elsápadt a szegénységtől, ami fényénél még szembetűnőbbé vált. "Amikor megszülettem, / két könnycseppet tettek / szemembe, / hogy láthassam, / népem fájdalma mekkora." (Két könnycsepp) Édesanyja, aki várandósként vályogdarabkákat tépett ki a házfalból, és azokat ette, "agyagtejet szoptam, / bőröm / ezért földszínű." (Amikor várandós…) Nagyanyja, aki a guacalfa termését vízzel megtöltve tette ki éjszakára házuk mögé, hogy elijessze a kísérteteket, és aki ezekkel a szavakkal halt meg: "Egy pohár vizet kérek, / mert hosszú lesz az út…" (Álma napján). Wilex nagybácsi, akiről holta után nem lehetett a poncsót levenni, mert "már bőrének tartozéka volt" (Wilex nagybácsi), és akit bizonyára olyan szegényes ládikóban temettek el, hogy a gyászszertartásra összesereglettek azt sustorogták: "milyen kis szaros ládában / ment el ez az úr." (A halott ládája). A nagyapa kolibri, aki azért ment be a házba, "…hogy elbúcsúztassa / az útra készülődőt". (A nagyapa kolibri) A falu lányai, akik "pirkadatkor lágyak, / fonnyadtak alkonyatkor…", mert "a szegénység és a rossz sor / elégetik az ifjúságot / egyetlen napnyugta alatt". (Lágyak és fonnyadtak)

Idézzük újra legutóbbi könyvének előszavát: "Verseimben emlékeim seregét akarom megjeleníteni, egyik darabkát a másik után, barázdáikat szerelemmel és szerelem nélkül, örömökkel és bánatokkal. Bárcsak költészetem maga lenne a nép, olyan hely, ahol a lehetséges olvasó kedvére sétál és nézelődik…"

Különleges szerepük van ebben a világban a kísérteteknek, legyenek emberformájúak, állatformájúak, vagy egyszerűen formátlan fuvallatok, avagy a legfélelmetesebbek, az árnyékformájúak, fehérek, szürkék, feketék, nézzenek az emberekre nappal vagy éjjel, vagy bármelyik pillanatban. A tyúkólat és a kutyát rémisztő ismeretlen szörnyek, a szurokfekete udvaron füttyszóval megjelenők, és olyanok, akik miatt egy rémült gyerek bepisil, és azt hiszi, hogy a szörnyalak pisilte le őt, hiszen a rettenetet oldó humor mindig jelen van Ak'abal költészetében.

A maja-kicse énekest bensőséges kapcsolat köti a tájhoz, a magányos ciprushoz, egy sárral bevont kőhöz, a madarakhoz, kiváltképp az égre hatalmas rózsát rajzolva vonuló sólymokhoz, a kövekhez, amelyek "nem némák, / csupán a csöndet őrzik". (Kövek) Az öreg fák hangjában a nagyapák hangjára ismer, "álmuk a gyökerekben él". (Öreg fák) Szerelmét éjjel pókháló ruhában látja, "tudta a pók, / testednek másra szüksége nincs". (Pókháló) Amikor a szerelem elfogy, "mint vércsepp, hull alá a hold". (Elfogy a szerelem) A szerelmes nem érkezhet későn, mert a nap és a hold pontosak. A szerelem a csillagok órája, nem tegnap és nem holnap, "egyszerűen ma". (Csillagok órája)

Szóljunk végül a kötetzárók két nagy kompozícióról. A levél megrendítő történet az erőszakkal besorozott indiánfiú

Humberto Ak'abal

írástudatlan édesanyjáról. Az úgynevezett "kötelező katonai szolgálat" Guatemalában valójában bűnös embervadászat volt, amitől Ak' abalt veleszületett sántasága mentette meg. A sírok sárga virága hatalmas siratóének, a guatemalai indiánsors jajszava. A világ 1980-ban figyelt fel a kicse indiánokra, amikor egy csoportjuk behatolt a spanyol nagykövetségre tiltakozásul a hadsereg vidékükön folytatott tömeggyilkosságai ellen. A guatemalai kormány támadást indított az épület ellen. A ház kigyulladt, majdnem mindenki meghalt, aki bent volt.

A spanyol nagykövet szerint, aki túlélte a támadást, a guatemalai rendőrök szisztematikusan megöltek minden bent levőt, majd felgyújtották a házat, tetteiket leplezendő. A spanyol kormány megszakította a diplomáciai kapcsolatot Guatemalával.

Kinyíltak a gonoszság kapui,
a halál küldöncei
járnak nappal és éjjel
vérengzésre adva parancsot…
(A sírok sárga virága)

Humberto Ak'abal imát a költészethez ír: "Mi lenne a nyomorultakból, / ha nem léteznél, drága Költészet?" Szerető, társnő, koldusnő, csavargó lány, csoda a költészet: "…együtt eszünk, ha van mint, / felszedjük a maradékot, / és boldogak vagyunk". (Ima)

Keveset kér tőle, egy pohárka bort, csak egyet, legalább olykor-olykor.

Simor András

KUBA ÉS VENEZUELA A KÉTOLDALÚ EGYÜTTMŰKÖDÉS 10. ÉVFORDULÓJÁT ÜNNEPELTE

A venezuelai elnök, Hugo Chávez a szigetországban tett munkalátogatása során a kubai és a venezuelai kormány megemlékezett a kétoldalú együttműködés 10 évvel ezelőtti kezdetéről.

2000. október 30-án, Chávez második hivatali évében a két ország Caracasban aláírta az "Integrált Megállapodást az Együttműködésért". Ez a lépés egy anti-imperialista szövetség kezdetét jelezte és alternatívát mutatott az Egyesült Államok által támogatott Amerikák Szabad Kereskedelmi Övezetével (FTAA) szemben.

A megegyezés alapján Venezuela naponta 53,000 hordó olajat (ez az ország fő exportcikke) kezdett szállítani az üzemanyaghiánnyal küszködő Kubába, cserébe az olaj hozzávetőleges kereskedelmi értékének megfelelő szolgáltatásokért.

A következő években kubai orvosok tízezrei, fogorvosok, szemészek, fizikoterapeuták, ápolók és más egészségügyi szakemberek kezdtek ingyenes klinikákon dolgozni Venezuela legszegényebb környékein. Kuba oltóanyagokat is szállított Venezuelába, és olyan betegségek kezelését biztosította, mint a szívelégtelenségek, a vérszegénység, az asztma, a HIV és az AIDS, továbbá venezuelai orvosokat is képezni kezdtek az ún. "Integrált Közösségi Gyógyászat" program keretében.

Szintén a megállapodás szerint a venezuelai tisztviselőkkel kubai mezőgazdászok dolgoztak Venezuela cukoriparának modernizációján, és kubai szakértők a helyszínen képzést nyújtottak agroökológiából, szervestrágya-termelésből, öntözésből, fenntartható erdészetből, és mezőgazdasági együttműködésből.

Kubai írás-olvasás oktatók járultak hozzá Venezuela nemzeti hadjáratához, melynek célja az írástudatlanság felszámolása volt, és ami az ENSZ jelentése szerint 2005-re sikerült is. Ezenkívül kubai testnevelő szakemberek dolgoztak azon, hogy az atlétikát beépítsék Venezuela közegészségügyi és közoktatási rendszerébe.

A kétoldalú kapcsolatok Kuba és Venezuela között az évek során kiterjedtek az államilag ellenőrzött gazdasági fejlesztésekre is az olajfinomítás, az áramtermelés, a turizmus, a bányászat, a könnyű- és nehézipar és a vasúti rendszerek terén.

2004-ben Venezuela és Kuba létrehozta a Bolivári Szövetség a Mi Amerikánk Népeiért (ALBA) elnevezésű, a Kuba és Venezuela közötti együttműködés modelljén alapuló tömörülést, amihez mára Bolívia, Nicaragua, Ecuador, Antigua és Barbuda, Dominika valamint Saint Vincent és a Grenadine-szigetek is csatlakozott.

Rendkívüli társadalmi nyereségek

Egy, a kubai és a venezuelai televízióban egyaránt sugárzott interjúban Chávez elnök azt mondta, hogy az integráció ilyenfajta rendszere "példátlan Latin-Amerikában és a világon".

Azt is mondta, hogy a kétoldalú együttműködés Kubával segített az olajfüggő országának, hogy fejlessze a régóta mellőzött mezőgazdasági szektorát, változatosabbá tegye az iparát, és erősítse a szegénység elleni programjait.

"A kubai emberek hatalmas mértékben járultak hozzá a bolivári forradalomhoz" - jelentette ki Chávez, utalva a kormányának programjára, amelyet Simón Bolívarról, a latin-amerikai szabadsághősről neveztek el. "Mindkét állam haszonélvezője volt ennek a kapcsolatnak, és tiszteletben tartottuk a rendszereink sajátságait... mindkét forradalom folytatja a konszolidációját és kölcsönösen támogatjuk egymást" - magyarázta Chávez.

Az elnök elbüszkélkedett Venezuela eredményeivel, amiket a szegénység, az alultápláltság, a gyermekhalandóság és a gazdasági egyenlőtlenség csökkentése terén ért el, valamint azzal, hogy nőtt az iskolákba jelentkezők száma az általános iskoláktól kezdve az egyetemekig a kormányzásának tíz éve alatt.

Megjegyezte, hogy ezeket az eredményeket az ENSZ is elismerte, és azt is mondta, hogy ezek lépések a "21. századi szocializmus" felé. "Mi egy új világ bölcsőjévé válunk" - fogalmazott a venezuelai elnök.

Az USA agressziója

Chávez kiemelte az Egyesült Államok kormányának szerepét eme folyamat akadályozásában azáltal, hogy támogatta a venezuelai ellenzék által szervezett 2002-es puccsot és fenntartja a Kuba elleni blokádot, annak ellenére, hogy ENSZ sokadszorra szavazott egyhangúlag a feloldása mellett. "Kuba és Venezuela egyesült, hogy lerázza a fejletlenség láncait, és mi támogatjuk Kubát az Egyesült Államok blokádja hatásainak minimalizálásában" - mondta Chávez. "Ez az, ami miatt a birodalom [az USA] annyira támadta és támadja ma is Kubát, ki akarják oltani a lángot" - jelentette ki a venezuelai államfő. A venezuelai ellenzék keményen bírálta a Chávez-kormányzatot a Kubával való együttműködés miatt.

Kubai doktornő vizsgál egy venezuelai kisfiút

Szeptemberben, a venezuelai parlamentbe készülő ellenzéki jelöltek kampányprogramjuk középpontjába azt a baljóslatú figyelmeztetést állították, miszerint Venezuela egy "Castro-kommunista diktatúra" felé vezető úton halad.

A fő ellenzéki médiumok rendszeresen azt állítják, hogy a venezuelai kormány növekvő szerepe az olyan gazdasági területeken, mint az olajipar, élelmiszeripar, építőipar, és áramtermelés gátolja a gazdasági növekedést, és sérti a magántulajdon alkotmány biztosította jogait. A kormányzat válaszában kifejtette, hogy a kormány védi a venezuelai szegények jogát, hogy ők is birtokolhassanak magántulajdont azáltal, hogy biztosítják számukra a hozzáférést az alapvető javakhoz és szolgáltatásokhoz.

James Suggett
www.venezuelanalysis.com